

Verkiezingsprogramma 2010-2014

dromen, denken, durven, doen

Inhoudsopgave

	Pagina
Voorwoord	3
1. Den Haag Duurzaam en Klimaatneutraal	5
2. Goede woningen in Groene Wijken	10
3. Den Haag Bereikbaar en Gezond	15
4. Meedoen: Emancipatie, Burgerschap, Welzijn Volksgezondheid en Sport	21
5. De jeugd deugt: Onderwijs en Jeugd	27
6. Inspireren en vernieuwen: Kunst en Cultuur	32
7. Groen Werkt! : Werkgelegenheid, Economie Inkomen en Armoedebestrijding	35
8. Stadsbestuur, Openbare orde en Veiligheid	40
9. Financiële paragraaf	45

Voorwoord

In dit verkiezingsprogramma laat GroenLinks Den Haag een **krachtig, positief, duurzaam, sociaal, kritisch en tolerant** geluid horen.

Een **krachtig** geluid, omdat we weten wat we willen. We willen werken aan een fantastische stad. Een stad waarin onze kinderen volop mogelijkheden hebben om prettig te leven, te werken, te wonen en te genieten. Te genieten van elkaar en van de omgeving om ons heen. Een stad ook van mensen die zich inzetten om Den Haag duurzamer, socialer en toleranter te maken. In de mensen zit de kracht van de stad. Het is de kunst om die kracht aan te boren. GroenLinks kan dat. Omdat we kunnen luisteren. Omdat we in wijken komen en weten wat er speelt. Omdat we verstand hebben van hoe de samenleving werkt en hoe de politiek werkt. We benoemen niet alleen problemen, maar komen ook met oplossingen. Omdat we gedreven zijn in het vinden van oplossingen. Daar zit de kracht van GroenLinks.

Een **positief** geluid, omdat we uitgaan van het goede van de mensen. GroenLinks gelooft dat mensen graag hun steentje willen bijdragen aan een fijne buurt, een gezonde wijk en een duurzame stad. GroenLinks kiest voor de, soms moeilijke, weg van de echte oplossingen. Voor dat opvangcentrum voor zwerfjongeren in een woonwijk. Omdat zwerfjongeren niet een-twee-drie zijn verdwenen. Maar ook omdat het voor de buurt zelf een betere oplossing is om zwerfjongeren een vaste plek te bieden. Om dat te realiseren, moet je kunnen luisteren naar buurtbewoners, moet je bewoners en jongeren met elkaar in contact brengen, moet je vooroordelen overwinnen en heb je overtuigingskracht nodig om een goede oplossing te creëren. In de afgelopen periode heeft GroenLinks in Den Haag laten zien dat we dat kunnen.

Een **duurzaam** geluid, omdat GroenLinks vindt dat we er alles aan moeten doen om onze kinderen een mooie, groenere en gezondere stad na te laten. Duurzaam betekent dat we zelf onze energie opwekken met behulp van de zon, de zee, de wind en de aarde. Duurzaam betekent dat we vooral te voet, met de fiets of met bus of tram door de stad bewegen. Duurzaam betekent ook een groenere economie, met meer groene banen. Duurzaam betekent ook dat mensen zich thuis voelen in hun eigen straat, buurt en wijk. Dat mensen graag buiten zijn, een praatje maken met de buurvrouw, een bakkie doen in het theehuis.

Een **sociaal** geluid, omdat niet iedereen het op eigen kracht redt. We zien veel hulp van burgers onderling. Kinderen die ouders verzorgen, burens die elkaar helpen, mensen die vrijwilligerswerk doen. In de buurt, de wijk, op school, bij de sportvereniging of op het werk. Dat sociale cement houdt de samenleving bij elkaar. Op dat sociale cement kan de gemeente verder bouwen. Door voorzieningen te treffen voor burgers die een steuntje in de rug nodig hebben. Door armoede te bestrijden en de kansen van kansarmen te vergroten. Op school, op het werk en op straat. Kortom door iedereen zo optimaal mogelijk te laten meedoen.

Een **kritisch** geluid, omdat GroenLinks ervan overtuigd is dat het zoveel beter kan in deze maatschappij. Een maatschappij met een eerlijke en duurzame economie en een sociale samenleving. Een maatschappij waar mensen belangrijker zijn dan economische cijfers. Een maatschappij waar rijk solidair is met arm, ook buiten de eigen landsgrenzen. Kortom een maatschappij die grondig hervormd moet worden, ook of misschien juist wel op lokaal niveau.

Een **tolerant** geluid, omdat GroenLinks gelooft dat stoere taal niks oplost. Wij zijn ervan overtuigd dat je met luisteren – en niet meteen oordelen - verder komt. Verder op de soms moeilijke, maar altijd interessante weg van het samenleven. Samenleven van wit en zwart, man en vrouw, homo en hetero, jong en oud, gelovig en niet-gelovig, Hagenees en Hagenaar. GroenLinks vindt dat Den Haag op dat punt goed bezig is. Maar het gaat niet vanzelf. Onwetendheid en vooroordelen leiden tot veel misverstanden. Daarom pleit GroenLinks voor een tolerant geluid en respect voor opvattingen van andersdenkenden.

Kortom GroenLinks wil na de verkiezingen van de gemeenteraad op 3 maart 2010 een nog krachtiger, positiever, duurzaam, sociaal en tolerant geluid laten horen:

Dit is waar GroenLinks in Den Haag voor staat.

Dit is waar GroenLinks in Den Haag voor gaat.

1. Den Haag Duurzaam en Klimaatneutraal

Wat vindt GroenLinks?

Klimaat en energie. Voor Den Haag, mooie stad achter de duinen, is de stijgende zeespiegel een bedreiging die de stad niet kan negeren. Dat doet GroenLinks zeker niet. In tegendeel. Met GroenLinks in het dagelijks bestuur van de stad en in de gemeenteraad staan klimaat en energie stevig op de Haagse politieke agenda. Het college heeft verschillende projecten in gang gezet om energie te besparen of duurzaam op te wekken. GroenLinks was vaak de motor achter deze initiatieven. Initiatieven die harder nodig zijn dan we gedacht hadden. De wetenschap maakt duidelijk dat klimaatverandering sneller gaat dan we konden voorzien. GroenLinks vindt dat het grote zeil moet worden bijgezet, anders verdwijnt het Zuiderstrand ook zonder cruiseterminalplannen.

Investeren in groene banen. Het doel van de gemeente Den Haag is om in 2050 klimaatneutraal te worden. GroenLinks ziet een klimaatneutraal Den Haag met zonnepanelen op de daken van woningen, scholen, garages, hallen en kantoren. Met gebouwen die goed geïsoleerd zijn. GroenLinks denkt dat economische én de klimaatcrisis tegelijkertijd aangepakt kunnen worden. Door te investeren in alternatieve energiebronnen en duurzaamheid ontstaan nieuwe banen in de groene sector.

Innovatief in energie: Duurzaam Energiebedrijf. Den Haag GroenLinks vindt dat initiatieven om decentraal duurzame energie te produceren moeten worden gestimuleerd, in aanvulling op de initiatieven van de energiebedrijven. Daarom willen we dat de gemeente Den Haag zijn eigen 'Duurzaam Energiebedrijf Den Haag' opricht. Energiemaatschappij ENECO, waarvan de gemeente Den Haag aandeelhouder is, krijgt hierbij een spilfunctie. Dat Duurzaam Energiebedrijf Den Haag moet vraag en aanbod van duurzame energie (aardwarmte, zeewater, biomassa, zon, wind) stimuleren en met elkaar verbinden. In en om Den Haag is veel duurzame energie aanwezig die beter benut kan worden. GroenLinks wil een structurele vergoeding voor burgers en bedrijven die zelf duurzame energie opwekken en per saldo meer (duurzame) energie aan het energienet leveren dan ze verbruiken.

Het goede voorbeeld: de Klimaatneutrale gemeente. GroenLinks vindt dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven als het gaat om duurzaamheid. In 2010 wil de gemeente zelf al een klimaatneutrale organisatie zijn. GroenLinks vindt dat de voorbeeldrol van de gemeente verder gaat. Bijvoorbeeld als het gaat om het gemeentelijk wagenpark, het gemeentelijk aanbesteding- en inkoopbeleid of het gebouwenbeheer van scholen.

Gemeente helpt burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Ook burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties als woningcorporaties kunnen een belangrijke rol spelen om Den Haag duurzamer te maken. GroenLinks vindt dat de gemeente burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties daar beter bij kan helpen dan nu het geval is. In de toekomst moet het zo worden dat veel particulieren en bedrijven zelf een aanzienlijk deel hun eigen schone energie opwekken.

Broeikasgas. Door de optelsom en synergie van alle initiatieven bereikt Den Haag ruim voor 2050 het punt waarop ze netto geen broeikasgas meer uitstoot. Daarmee wordt Den Haag een klimaatneutrale stad. Daarnaast wil GroenLinks dat er minder milieuschade ontstaat die weer

elders gecompenseerd moet worden. Er komt meer aandacht voor maatregelen om energie te besparen.

Afvalbeleid: 'De vervuiler betaalt'. GroenLinks staat voor duurzame wijken. In het hoofdstuk Goede woningen in Groene wijken wordt veel aandacht besteed aan GroenLinkse plannen om wijken groener te maken. GroenLinks wil ook meer aandacht voor de promotie van de stille, gezonde en schone stad. In het afvalbeleid wil GroenLinks een systeem van afvalinzameling op basis van het principe 'de vervuiler betaalt'.

Dierenwelzijn. Dieren hebben recht op een respectvolle behandeling door de mens. Dit houdt in dat dieren, zowel in het wild levende als gehouden dieren, een leven moeten kunnen leiden dat past bij de natuurlijke leefwijze van hun soort. De gemeente moet erop toezien dat dit ook gebeurt. GroenLinks is geen voorstander van evenementen waarbij dieren worden gebruikt voor vermaak. In Den Haag is de leefsituatie van dieren op kinder- en stadsboerderijen sterk verbeterd. Waar nodig wordt nog een inhaalslag in de verbetering van de leefomstandigheden ingezet. Het contact van de dieren op deze boerderijen met bezoekers moet volgens GroenLinks mogelijk blijven, mits verbonden aan duidelijke voorwaarden.

Wat heeft GroenLinks gedaan?

'Green Deal'. GroenLinks heeft zich ingezet voor een 'Green Deal' bij de aanpak van de recessie in Den Haag: zuinige groene banen creëren met duurzame en groene maatregelen. Het gaat dan bijvoorbeeld om zuinige openbare verlichting en subsidies voor woningisolatie.

Hoofdprioriteiten. GroenLinks heeft op het terrein van duurzaamheid voor veel verbetering gezorgd. Duurzaamheid is een van de hoofdprioriteiten van het collegebeleid geworden, naast de pijlers krachtwijken, sociaal-economische agenda en grote projecten. De aanpak van de krachtwijken dient gericht te zijn op de totstandkoming van duurzame krachtwijken. In het kader van duurzaamheid is al geïnvesteerd in aardgasbussen, energiebesparing in gemeentelijke gebouwen en natuur in de stad.

Concrete initiatieven. Er kan een hele reeks aan innovatieve concrete initiatieven genoemd worden. Een greep: De gemeente Den Haag doet voor 10 miljoen euro mee in het project 'Meewind'. Meewind is een windmolenpark voor de kust van België, dat vanaf 2011 groene stroom voor de stad opwekt, genoeg voor zo'n 10.000 huishoudens. GroenLinks heeft ervoor gezorgd dat windmolens op het Norfolkterrein een plek hebben in de 'Nota van Uitgangspunten' voor het 'Scheveningse Master Plan'. Ook krijgt Den Haag één van de duurzaamste wijken van Nederland. Het gaat om Erasmusveld, gelegen tussen Wateringse Veld en Den Haag Zuidwest (zie ook Goede woningen in Groene wijken).

Milieuprojectenpot. Den Haag kent een 'milieuprojectenpot' voor ideeën en initiatieven uit de stad op het gebied van milieu en duurzaamheid. GroenLinks heeft ervoor gezorgd dat deze pot gevuld blijft, zodat milieuprojectideeën vanuit de stad blijvend kunnen worden gerealiseerd. Dat klimaat en energie onder de bewoners erg leeft, blijkt ook uit de enthousiaste deelname van 100 Haagse straten in de wedstrijd 'Klimaatstraatfeest' van de HIER-campagne.

Wat gaat GroenLinks doen?

Klimaatnota en Plan van Aanpak. Den Haag komt met een klimaatnota en plan van aanpak om de stad versneld klimaatneutraal te maken. In de komende collegeperiode gaat de CO₂-uitstoot met 20% omlaag.

'Duurzaam Gemeentelijk Energiebedrijf'. Er komt een 'Duurzaam Gemeentelijk Energiebedrijf'. Hiervoor worden afspraken gemaakt tussen gemeente en woningcorporaties, particuliere huizenbezitters, bedrijven, andere overheden en burgers.

Duurzame mobiliteit. Den Haag maakt afspraken met het bedrijfsleven en met andere overheden over het bevorderen van duurzame mobiliteit.

Bedrijfsvoering. Den Haag maakt afspraken met het bedrijfsleven over het klimaatneutraal maken van de bedrijfsvoering.

Voorbeeld: Flexibele arbeidsvoorwaarden en belonen gedragsverandering

Wie een ov-abonnement kiest in plaats van een leaseauto en een aantal dagen thuis werkt, steekt de besparing in zijn zak. De werkgever houdt controle over de totaalkosten door vaststelling van de budgetten. De gemeente gaat werkgevers en andere overheden actief benaderen om te laten zien welke besparingen op de werkplekkosten (minder kantoorruimte, meer energiebesparing, minder parkeerkosten, lagere vervoerskosten) mogelijk zijn. Proeven laten zien dat het werkt en er zijn succesvolle dienstverleners op dit gebied.

Verwarming. In Den Haag wordt een grote bestaande wijk aangesloten op geothermische verwarming. Zo kan een grote stap in de richting van klimaatneutraliteit worden gemaakt.

ENECO. De gemeente Den Haag benut haar positie als aandeelhouder van ENECO voor het ondersteunen en verder uitbouwen van hun duurzame energiestrategie. ENECO wordt nadrukkelijk betrokken bij de ontwikkeling van het Duurzaam Gemeentelijk Energiebedrijf. GroenLinks is mede hierom geen voorstander van de verkoop van aandelen ENECO.

Sociale woningvoorraad. Met woningcorporaties worden afspraken gemaakt om de volledige sociale woningvoorraad naar een energielabel A, B of C te brengen.

Energielabel. Den Haag dringt er bij de landelijke overheid op aan een koppeling mogelijk te maken tussen het energielabel van een woning en de hoogte van de onroerende zaakbelasting. Op die manier wordt het extra aantrekkelijk energiezuinig te bouwen of energiebesparende maatregelen te nemen.

Zonneboilers. Er komt een ambitieus plan om zonneboilers te stimuleren. Elk jaar worden deze boilers geplaatst in 2.500 woningen.

Warmtescan. Door middel van een warmtescan van heel Den Haag gemaakt vanuit de lucht en ad hoc gevelscans wordt inzichtelijk gemaakt waar snelle isolatiewinst te behalen is.

Meetbare doelstellingen. GroenLinks wil meetbare doelstellingen in de klimaatnota. Dat betekent dat de gemeente precies moet weten hoe het gaat met CO₂-uitstoot in de stad. GroenLinks stelt daarom voor dat er een meet- en registratiesysteem wordt ingesteld. Welk deel van de CO₂-uitstoot komt uit Den Haag zelf? Telt de uitstoot van verkeer van en naar Den Haag mee? Telt de uitstoot door landbouw die het Haagse voedsel produceert mee? Met een meet- en registratiesysteem wil GroenLinks de overschakeling op duurzame energiebronnen volgen en op tijd bijsturen als dat nodig is.

Voorbeeld: Concrete maatregelen in de klimaatnota

De klimaatnota richt zich ook op kortetermijnwinst. GroenLinks is tegenstander van energievervalsing door terrasverwarmers en de opendeurenpolitiek van winkels. Als het aan GroenLinks ligt worden hiertegen effectieve maatregelen genomen. Ook dienen supermarkten voor 1 januari 2011 over te schakelen op afsluitbare koelingen en diepvriezen. De kleine buurtsuper krijgt de mogelijkheid een microkrediet aan te vragen als de financiering hiervan te lastig blijkt.

Haags Milieuloket. Om de CO₂-uitstoot in 4 jaar met 20% naar beneden te brengen moeten we op een slimmere manier gaan wonen, werken, reizen en consumeren. Om burgers en organisaties daarbij te helpen komt er een Haags Milieuloket. Bewoners en organisaties die zonnepanelen willen plaatsen, willen overschakelen op een deelauto, een groen dak willen (zie Goede woningen in Groene wijken) of een ander goed duurzaam idee hebben, kunnen er terecht voor leningen of microkredieten, voor vergunningen en voor tips. De gemeente zorgt voor snelle vergunningprocedures en initiatiefnemers kunnen in aanmerking komen voor een rentevrije lening die moet worden terugbetaald in 10 jaar.

Uitbreiding VvE-balie. GroenLinks ziet het Haags Milieuloket als een uitbreiding van de bestaande Vereniging van Eigenaren (VvE) balie. Zo kan de gemeente het burgers veel makkelijker maken duurzaam te handelen.

'Milieuprojectenpot'. GroenLinks wil het budget van de 'Milieuprojectenpot' structureel maken. Het Milieuloket krijgt het beheer over de 'Milieuprojectenpot'.

Autovrije zondag. GroenLinks wil dat de gemeente de autovrije zondag organiseert.

Duurzaam Energiebedrijf en energiebronnen. GroenLinks wil nog meer werk maken van het gebruik van alternatieve energiebronnen. Het Duurzaam energiebedrijf springt in het gat dat de (grote) energiebedrijven laten vallen. Dit bedrijf moet duurzame, decentrale energieprojecten door burgers, bedrijven en organisaties aanjagen die veel klimaatwinst opleveren, maar die de markt niet vanzelf tot stand brengt. Denk aan warmte- en koudnetten, warmte- en koudeopslag, aard- en zeewarmte, enzovoort. De rol van het energiebedrijf is om samen met andere partijen vraag en aanbod van duurzame energie te bundelen en te stimuleren. Met Haagse Hitte BV, het bedrijf waarmee de Gemeente deelneemt in het aardwarmteproject in Den Haag Zuidwest, en de deelname in Meewind is in feite al een begin gemaakt. Het Duurzaam Energiebedrijf moet een effectieve katalysator zijn op weg naar Den Haag klimaatneutraal. Ook wil GroenLinks dat het bestaande stadsverwarmingnet wordt uitgebreid. Bij de Eoncentrale komt een nieuwe brouwarmtekrachtinstallatie die naast groene stroom ook warmte produceert.

Aankopen. Den Haag kiest bij gemeentelijke aankopen voor het duurzame alternatief. De uitvoering van het programma Duurzaam inkopen wordt versneld en verbreed. Inkoopafdelingen ontwikkelen eigen procedures en eisen die aansluiten bij doelstellingen voor milieu, klimaat, energie en sociale en economische gelijkheid. Dit leidt tot concrete maatregelen.

Groene stroom Den Haag gaat groene stroom dicht bij huis halen of meer zelf opwekken door zonne- of windenergie.

Afvalheffing. Er komt een proef met gedifferentieerde tarieven (diftar) voor het aanbieden van afval. Wie minder en beter gescheiden afval aanlevert, hoeft minder te betalen. Dit doet recht aan het principe “de vervuiler betaalt”; de verantwoordelijkheid komt bij de burger zelf te liggen. Wie weinig afval produceert, betaalt een lagere afvalheffing.

Schoner en stiller Den Haag. In het hoofdstuk Den Haag Bereikbaar en Gezond worden de GroenLinkse plannen voor een schoner en stiller Den Haag verder uitgewerkt.

GFT-inzameling. Den Haag kiest voor een “cradle to cradle-aanpak”. Afval moet een grondstof worden. Ook wordt het veel aantrekkelijker en gemakkelijker om GFT afval te scheiden, ondermeer door intensivering van de GFT-inzameling (bijvoorbeeld door het verstrekken van kleine bakjes met bioplastic zakjes), door blauwe containers voor papier en karton ter beschikking te stellen en het aantal “afvalbrengstations” fors te verhogen. Ook moet de gemeente blijven aanhaken bij de landelijke initiatieven voor de inzameling van plastic verpakkingsmaterialen. Dit systeem is voor het milieu effectiever en voor de burger eerlijker.

Dierenwelzijn. De gemeente ziet toe op het fokbeleid op stadsboerderijen en voorkomt dat sociaal levende solitair worden gehouden. Er wordt op toegezien dat de afspraken met de beheerders van stadsboerderijen over het transport van zieke dieren en de wijze van voeden door bezoekers, worden nageleefd.

Uitlaatplekken. De gemeente zorgt voor voldoende verspreide locaties die groot genoeg zijn om honden uit te laten en te laten rennen. Deze locaties worden zorgvuldig gekozen om aantasting van de natuur te voorkomen.

Overlast. Om overlast door in het wild levende dieren zoals duiven en meeuwen tegen te gaan wordt ingezet op een gecontroleerd voedselaanbod, voorlichting en het in stand houden van een natuurlijk evenwicht. Er worden geen methoden gebruikt die nodeloos lijden bij dieren veroorzaken.

Vergunningen. Vergunningen voor evenementen met dieren worden getoetst op dierenwelzijnsaspecten. Vergunningen kunnen worden geweigerd als sprake is van een weinig respectvolle omgang met dieren.

Kerststal. Er komt een alternatief voor de levende kerststal in het stadhuis, zonder levende dieren.

2. Goede woningen in Groene wijken

Wat vindt GroenLinks?

Doorstroming. GroenLinks wil goede, betaalbare en groene woningen voor de inwoners van Den Haag. Onderzoek toont aan dat 70% van de verhuizingen binnen een afstand van 1,5 km van de eigen woning plaatsvindt. De gemeente kan hierop inspelen. Bijvoorbeeld door een ruimer aanbod van woningen binnen de eigen buurt af te dwingen bij projectontwikkelaars en corporaties. Ook zou de gemeente mensen meer moeten steunen om de stap van een goedkope woning naar een middeldure woning te maken. Dat bevordert de doorstroming en zorgt ervoor dat goedkopere woningen beschikbaar komen voor mensen die dat nodig hebben.

Bouwen. GroenLinks wil dat de afspraken die binnen Haaglanden zijn gemaakt over het aantal woningen dat moet worden gebouwd (70.000 in 2020) naar beneden worden bijgesteld. Het aantal nieuwe woningen bepaalt immers of en hoe snel de stad groeit. Voor GroenLinks hoeft het aantal woningen in de stad niet per sé te groeien. Kwaliteit is leidend, niet het aantal. Uitgangspunt is zoveel woningen realiseren als nodig zijn om de kwaliteit van de stad te versterken zonder dat de kwaliteit van de directe leefomgeving wordt aangetast.

Kwaliteit. GroenLinks wil de kwaliteit van bestaande woningen verder verbeteren. Dat kan bijvoorbeeld door middel van subsidies voor vergaande energiebesparende maatregelen (zie het hoofdstuk Den Haag Duurzaam en Klimaatneutraal)

Duurzaamheid. GroenLinks wil dat de gemeente er bij de eigenaren en woningcorporaties op aandringt om altijd te kiezen voor de meest duurzame oplossing. Soms is dat renovatie, soms nieuwbouw. Slopen is pas een optie als naar mogelijk ander gebruik van bestaande panden is gekeken. Nieuwbouw moet altijd duurzaam zijn. Nieuwbouw moet bovendien zoveel mogelijk aanpasbaar zijn, zodat de functie van gebouwen in de loop van de tijd kan veranderen en er dus minder snel gesloopt hoeft te worden.

Voorbeeld: Erasmusveld

Erasmusveld wordt een duurzame wijk voor milieubewuste bewoners.

De bestaande ecologische zones worden versterkt en uitgebreid. In Erasmusveld woont iedereen in een groene en ruime omgeving. De wijk moet meer energie gaan opleveren dan verbruiken. Hiervoor worden geothermie, zonne-energie en een biomassavergister ingezet. GroenLinks ziet deze wijk als een 'proefproject' voor andere wijken.

Menging. GroenLinks wil een betere menging van lage en hoge inkomens in wijken. Nergens in Nederland loopt het verschil in inkomen zo duidelijk parallel aan de grenzen van wijken en stadsdelen als in Den Haag. GroenLinks gelooft dat menging van inkomens arme wijken leefbaarder maakt en rijke wijken levendiger. Maar wel op zo'n manier dat iedereen die dat wil in de eigen wijk kan blijven wonen, ook als het inkomen een stapje voor- of achteruit gaat. Zo krijgt het sociale verband in de wijk de kans om te groeien. Uitgangspunt is de mogelijkheid van een wooncarrière in de eigen wijk.

Betaalbaarheid. Extra aandacht gaat uit naar de huurontwikkeling en naar het realiseren van betaalbare woningen voor specifieke groepen. Het zogenaamde 'scheefwonen' wordt ontmoedigd.

Ruimtegebruik. GroenLinks gaat uit van het behoud van groen. Dat betekent dat wij bij nieuwbouw willen bouwen binnen het stedelijk gebied. Dat is de zogenaamde verdichting van de stad. Uit onderzoek moet blijken op welke plaatsen in de stad een slimme en inventieve manier van ‘meervoudig ruimtegebruik’ mogelijk is.

Groenproof. GroenLinks vindt dat iedere Hagenaar dicht bij huis een mooi, levendig stuk groen moet hebben. Wij noemen dat ‘Groenproof’, wat in de praktijk betekent dat er geen groen mag verdwijnen om plaats te maken voor bouwwerken of wegen. Soms is dat niet mogelijk. In dat geval moet het ergens anders in de stad gelijkwaardig of ‘beter’ groen terugkomen. Vooral in de binnenstad kan nog veel groen worden toegevoegd op grauwe plaatsen.

Voorbeeld: De Vlietzone

In de structuurvisie 2020, die vastgesteld is door de gemeenteraad, staat dat er 7.350 woningen kunnen worden ontwikkeld in de Vlietzone. Hoewel dit aantal inmiddels is bijgesteld tot 4.000 à 5.000, vindt GroenLinks dat eerst onderzocht moet worden of dat aantal woningen nog wel noodzakelijk is en, belangrijker nog, of er - bijvoorbeeld door verdichting - niet elders plaats is voor deze woningen. GroenLinks wil echter zorgvuldige inpassing van woningen in de Vlietzone niet zonder meer tegenhouden. Het zou immers zonde zijn als er door het krampachtig vrijhouden van de Vlietzone elders in de regio wel robuust groen moet worden aangetast. Daarom is GroenLinks er ook voor om de waarde van de Vlietzone als groengebied nog eens zorgvuldig inventariseren. Ook komt er een onderzoek naar overkapping van de A4 bij Ypenburg.

Bereikbaarheid. Bij iedere bouwproject wil GroenLinks rekening houden met de goede bereikbaarheid voor bewoners en bezoekers. Omdat een schone en veilige omgeving voor ieder project belangrijk is, willen we de bereikbaarheid voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer het meest aantrekkelijk maken. Zie ook de GroenLinkse plannen voor de ‘Trias Mobilia’ in Den Haag Bereikbaar en Gezonder.

Wat heeft GroenLinks gedaan?

Duurzaam bouwen. Samen met PvdA en CDA heeft GroenLinks in 2007 het initiatiefvoorstel ‘Duurzaam Bouwen, op weg naar de ‘8’ opgesteld. Hierin wordt het college van B&W opgeroepen om de Gemeentelijke Praktijk Richtlijn (GPR) consequenter toe te passen. De richtlijn stelt eisen aan duurzaamheid op het gebied van energie, gebruikte materialen, afval, water, gezondheid en woonkwaliteit. Den Haag zou geen bouwplannen meer moeten realiseren die lager scoren dan een ‘7’ op de GPR-schaal. In hetzelfde voorstel wordt het college gevraagd ervoor te zorgen dat andere bouwers, zoals corporaties en projectontwikkelaars, zich aan deze afspraak houden.

Verdichting. Bij de Agenda voor de Haagse Verdichting (een stuk dat de Hoogbouwvisie Den Haag vervangt) heeft GroenLinks gezorgd voor extra aandacht voor groengebieden en beschermde stadsgezichten bij het plannen van grote gebouwen in de stad. Dankzij GroenLinks wordt de gemeenteraad op tijd geïnformeerd zodat getoetst kan worden of beschermde stadsgezichten en groengebieden geen geweld wordt aangedaan.

Milieubelangen. In de ‘Nota van Uitgangspunten’, die als voorbereiding dient voor het masterplan ‘Internationale Zone’, heeft GroenLinks geregeld dat een landschapsarchitect en stadsecoloog bij de allereerste plannen worden betrokken. GroenLinks wil hiermee bereiken dat natuur- en milieubelangen zwaar meewegen in de plannen. Ook heeft GroenLinks een amendement ingediend dat ervoor zorgt dat CO₂-neutraliteit één van de uitgangspunten van het plan is. Dat amendement is aangenomen

Groenproof. Begin 2008 werd ons initiatiefvoorstel 'Groenproof' in de Haagse gemeenteraad aangenomen. Uit onderzoek blijkt dat groen in de buurt rust geeft, uitnodigt tot bewegen en de sociale contacten en sfeer verbetert. Wij willen het bestaande buurtgroen behouden en waar uitbreiden. Is het echt onvermijdelijk dat ergens groen verdwijnt, dan moet er op een andere plek weer groen bijkomen.

Voorbeeld: Bomen Wijndaelerplantsoen

Voor de nieuwbouw in het Wijndaelerplantsoen bij de Wonnebaldschool hoeven nog maar 127 bomen gekapt - en elders weer aangeplant - te worden in plaats van de oorspronkelijke 350. Mede door inspanningen van GroenLinks, bewoners- en natuurorganisaties en de school zelf zijn de plannen succesvol aangepast.

Verbindingen. In het masterplan voor Kijkduin zijn ideeën ontwikkeld om meer en beter groen aan te leggen en de verbindingen van het gebied met natuurgebieden te versterken. Zo wordt er bijvoorbeeld voorgesteld de Haagse Beek weer zichtbaar te maken. GroenLinks heeft ook voorgesteld om van de Westduinen en het achterland één aaneengesloten natuurgebied te maken. GroenLinks heeft ook aandacht gevraagd voor de ecologische hoofdstructuur en het groene karakter van de nieuwe wijken.

Vergroening. College De deelname van GroenLinks in het huidige college van B&W is merkbaar in een vergroening van het gemeentebestuur. We zien dat naast onze eigen initiatieven ook partijen steeds meer met groene initiatieven komen. Meestal steunt GroenLinks die initiatieven van harte.

Wat gaat GroenLinks doen?

Nieuwbouw. Voor GroenLinks is niet het aantal van nieuwbouwwoningen van belang, maar de vraag en de kwaliteit. Eventuele nieuwe woningen kunnen 'slim' en 'adaptief' worden gebouwd. Kunnen kantoren bijvoorbeeld omgebouwd worden tot woningen wanneer dat nodig is. Of kunnen er ateliers gemaakt worden in schoolgebouwen?

Slopen. Sommige woningen of gebouwen zijn kwalitatief zo slecht dat ze moeten worden gesloopt. Als herstructurering van wijken betekent dat er gesloopt wordt, moet er vervangende nieuwbouw komen.

Differentiatie. GroenLinks wil dat bestemmingsplannen duidelijk maken welke differentiatie de buurt het meest verrijkt, zodat per project kan worden bepaald voor welke groepen moet worden gebouwd. Hierbij moet er voor worden gezorgd dat er voor alle groepen (ouderen, studenten, minder validen, starters, lagere inkomens) altijd een betaalbare woning voor handen is. Voor de stad als geheel moeten er voldoende woningen voor starters en moet er sociale woningbouw zijn. Voor GroenLinks is 30% sociale woningbouw bij nieuwbouwprojecten en op wijkniveau uitgangspunt.

Betaalbaarheid woningen. GroenLinks wil betaalbare woningen realiseren voor grote gezinnen en voor inwoners met zeer lage inkomens. Ook wil GroenLinks voorkomen dat woningverbetering en/of stadsvernieuwing leidt tot onbetaalbare huurstijgingen voor de huidige bewoners die terugkeren naar hun opgeknapte of nieuwe woning. Daarnaast moeten de meest "dramatische" gevallen van scheefwonen worden aangepakt.

Energiesubsidie. GroenLinks wil dat bij woningverbetering woningen meteen energiezuinig worden gemaakt (duurzaamheidstoets). De gemeente kan hiervoor een laagdrempelige subsidie in het vooruitzicht stellen (zie Den Haag Duurzaam en Klimaatneutraal). De kosten die dan op energie worden bespaard, kunnen dan uiteindelijk via heffingen weer terug naar de gemeente zonder dat het de eigenaren geld kost.

Slooptoets. Pas wanneer hergebruik een minder duurzame oplossing blijkt, moet sloop worden toegestaan. Nieuwbouw bestaat uitsluitend uit duurzame (klimaatneutrale) woningen. Er komt een slooptoets zodat bij elke concrete sloopbeslissing de milieuvoordelen van de diverse varianten in beeld komen en onderdeel worden van de politieke besluitvorming.

Haags Milieuloket. De gemeente richt een Haags Milieuloket in (zie Den Haag Duurzaam en Klimaatneutraal) waar bewoners terecht kunnen voor informatie, vergunningen en subsidies. Bij bouwprojecten (herstructurering of nieuwbouw, woningen of bedrijven) is er altijd een koppeling van bouwprojecten met bereikbaarheid. Daarbij moet eerst worden ingezet op fietsers en voetgangers, dan op openbaar vervoer en tenslotte op de bereikbaarheid per auto (zie 'Trias Mobilia' in het hoofdstuk Den Haag Bereikbaar en Gezond).

Vergunning. Bij een bouwvergunning zullen ook een vergunning duurzaam bouwen en, als dat van toepassing is, een vergunning duurzaam slopen moeten worden gevraagd.
Dakopbouwen. Dakopbouwen zijn een uitstekende vorm van adaptief bouwen. De mogelijkheden daarvoor mogen worden uitgebreid.

Bruikbaar oppervlak. GroenLinks wil verder verdichten op plekken waar dat mogelijk is. Vaak gaat het om kleinschalige projecten, die samen heel wat bruikbaar oppervlak kunnen opleveren. Denk aan woningen op de leegstaande etages boven winkels, kantoren boven verkeersaders als de Utrechtse baan of de spoorlijnen, woningen op de platte daken van winkels en kantoren. Soms kan de stad ook verdicht worden door op een klein oppervlak heel hoog te bouwen. Waar dat in de stad kan hangt sterk af van de omgeving.

Voorbeeld: Wonen boven winkels

Het uiterlijk van de binnenstad wordt bepaald door een drie meter hoge plint van winkelpuien. 's Avonds veranderen de winkelstraten in door rolluiken omzoomde stegen vol zwerfvuil. Hoge huuropbrengsten van winkelruimten maken dat de aandacht van eigenaren en ontwikkelaars zich in de meeste gevallen beperkt tot de begane grond. Benutting van de ruimte boven winkels zou ongeveer 2.500 nieuwe woningen in het kernwinkelgebied kunnen opleveren. De gemeente zou de drempel voor initiatieven op het gebied van wonen boven winkels aanzienlijk kunnen verlagen door voor elke eigenaar een haalbaarheidsonderzoek te vergoeden.

City Duinpark. Er komt een stedelijke ecologische hoofdstructuur waarbij allerlei knelpunten in de stad de komende vier jaar worden aangepakt. Om te beginnen wordt het City Duinpark gerealiseerd zodat Den Haag het grootste samenhangende park van West-Europa krijgt. Er komen allerlei nieuwe verbindingen voor mens en dier. Het budget voor dit netwerk wordt fors verhoogd.

Compensatie. GroenLinks wil geen verlies van groen, tenzij dit gecompenseerd wordt door kwalitatief beter groen. Den Haag moet dus minstens zo groen blijven als het nu is. Het liefst nog

wat groener. GroenLinks wil daarom de achterstand in bomenaanplant sneller inlopen en het bomenbestand structureel op peil houden.

Groene daken. Vooral in het centrum streeft GroenLinks naar optimaal (meervoudig) gebruik van de ruimte. Als alle platte daken in de binnenstad groen worden, ziet dat er niet alleen veel prettiger uit, maar ontstaat er ineens veel meer ruimte om lekker te zitten en veilig te spelen. Bovendien werken groen daken isolerend en bieden ze een buffer bij de opvang van regenwater. Op sommige plekken zouden kunnen zelfs verticale tuinen tegen de gevels kunnen opgroeien (in de 1e Haagpoort bijvoorbeeld). Ook bij alle nieuwbouwprojecten worden de platte daken groen, tenzij er zonnepanelen zijn geplaatst.

75m² groen. Den Haag zit fors onder de landelijke norm van 75m² groen per woning. Elke kans wordt aangegrepen om deze norm te halen. Wijkinitiatieven worden gestimuleerd en krachtig gesteund.

Gifvrije stad. Den Haag wordt een gifvrije stad.

Belastingen. GroenLinks streeft naar een vergroening van de lokale belastingen. In de periode 2010-2014 wordt daartoe een eerste stap gezet door extra opbrengsten uit de OZB exclusief in te zetten voor 'groen in de buurt'.

Duurzaam onderhoud. GroenLinks is voor duurzaam (ecologisch) onderhoud van parken en natuurgebieden. Daarvoor wil GroenLinks het budget voor onderhoud aan Haagse groenvoorzieningen structureel verhogen.

Verkeersveiligheid. Wij willen dat woonwijken het domein zijn van voetgangers en fietsers. Hun veiligheid moet goed geregeld zijn. Dat betekent woonstraten zo inrichten dat mensen hun auto graag een eindje verderop parkeren omdat de directe omgeving van hun huis daar ruimer en groener van wordt.

Fietsenstallingen. Aanleg van voldoende fietsenstallingen wordt verplicht bij nieuwbouw. Bij bestaande bouw wordt ingezet op fietstrommels, bijvoorbeeld op plekken waar nu ruimte voor de auto is gereserveerd.

Parkeervergunningen. De parkeervergunning voor een schone auto is goedkoper dan die voor een milieuvervuilende auto. Een parkeervergunning voor tweede auto kost fors meer, want het doel blijft om onnodig autogebruik in de stad te ontmoedigen.

Parkeren. Wat GroenLinks betreft wordt 'verderop' parkeren goedkoper dan parkeren voor de deur. Parkeervoorzieningen komen zoveel mogelijk aan de randen van woonwijken en waar mogelijk ondergronds. We willen dat de gemeente bij de periodieke herinrichting en onderhoud van alle bestaande woonstraten onderzoekt of en hoe dit mogelijk is.

3. Den Haag Bereikbaar en Gezond

Wat vindt GroenLinks?

Alternatieven voor de auto. GroenLinks wil Den Haag beter bereikbaar en gezonder maken. Dat betekent dat we meer ruimte wil maken voor alternatieven voor de auto. Meer auto's en asfalt maken Den Haag niet beter bereikbaar en zeker niet gezonder. GroenLinks ziet een hoofdrol voor voetganger, fietser en openbaar vervoer. De binnenstad wordt autovrij, in de wijken komt meer ruimte voor spelen, sporten en ontmoeten. De luchtkwaliteit verbetert, de geluidsoverlast vermindert en de openbare ruimte nodigt weer uit tot bewegen. Het openbaar vervoer is schoon, toegankelijk, betrouwbaar en snel. Voor noodzakelijk autoverkeer blijft de stad goed bereikbaar. Door een combinatie van goede P+R-voorzieningen (ketenmobiliteit) en bundeling op hoofdroutes voorkomen we file. Voor een deelauto zal je nooit verder dan een paar honderd meter hoeven lopen en om oplaadmogelijkheden voor de elektrische auto hoeft niemand zich zorgen te maken.

Trias Mobilia: een volwaardige plaats voor voetganger en fietser. Om een beter bereikbaar en gezonder Den Haag te krijgen moet we een omslag maken in ons denken over verkeer. GroenLinks pleit daarom voor de Trias Mobilia. De Trias Mobilia zegt: zorg eerst voor voetganger en fietser, kijk dan naar openbaar vervoer en denk ten derde aan verantwoord autogebruik. Het is een kompas voor het stadsbestuur en geeft fiets, voetgangers en openbaar vervoer een volwaardige plaats in het denken over ruimtelijke ordening en verkeer. Zo garandeer je ook aandacht voor gezondheid, ruimte en veiligheid in het verkeersbeleid.

Een voorbeeld: Trias Mobilia

Als een weg of buurt wordt (her)ingericht, wordt eerst de toegankelijkheid en de veiligheid voor fietsers en voetgangers goed geregeld. Daarna wordt het openbaar vervoer ingepast. Tot slot komt de autobereikbaarheid (ontsluiting, P&R, parkeerplaatsen, oplaadpunten) aan bod. Met deze bril op kijkt GroenLinks ook naar het verbeteren van de verkeersveiligheid in wijken en in de buurt van scholen.

Fietsstad. GroenLinks wil meer Hagenaars op de fiets krijgen. Bijna een derde van de ritten korter dan 7,5 km in Den Haag wordt met de fiets gemaakt. Den Haag bungelt daarmee onderaan de landelijke ranglijst. In Groningen wordt bijvoorbeeld voor de helft van de korte ritten de fiets gepakt. Zo zie je wat mogelijk is als de fiets een volwaardige plek in het beleid krijgt. De voordelen reiken veel verder dan het klimaat en de luchtkwaliteit: de fiets bevordert bewegen, bestrijdt overgewicht, versterkt de interactie tussen mensen, verbetert de verkeersveiligheid en vermindert de verstopping van wegen.

Fietsbudget. Het fietsbudget wordt verviervoudigd. In de komende periode wordt het fietsplan van de Fietsersbond van 15 recreatieve route uitgevoerd. Voor vrijliggende- en geasfalteerde fietspaden worden waar nodig autoparkeerplaatsen opgeheven.

Scholieren. Den Haag stimuleert fietsprojecten voor middelbare scholieren.

Openbaar vervoer op weg naar een 8. GroenLinks vindt dat de gemeente zich ten doel moet stellen dat de reizigers in 2014 de bus, tram en RandstadRail een 8 geven. Het Haagse openbaar vervoer is goed op weg. Het aantal ov-reizigers in Den Haag is fors gestegen. RandstadRail krijgt van de gebruikers al een ruime voldoende (7,4), maar de bus blijft te ver achter qua tevredenheid en scoort slechts een 6,4. GroenLinks vindt dat de gemeente zich ten doel moet

stellen dat de reizigers in 2014 de bus, tram en RandstadRail een 8 geven. Dit betekent fors meer investeren in het openbaar vervoer.

Bereikbaarheid. Met het Verkeers Circulatie Plan (VCP) heeft Den Haag een goed begin gemaakt om de bereikbaarheid van de binnenstad te verbeteren. We zijn er nog niet. Vanwege de vele parkeermogelijkheden en lage parkeertarieven blijft de binnenstad erg aantrekkelijk voor de auto. Dat is slecht voor het milieu *en* de gezondheid.

Luchtkwaliteitsnormen. GroenLinks wil schonere lucht. De fijnstof in de lucht zorgt voor gezondheidsproblemen bij volwassenen en kinderen. Kinderen in vervuilde gebieden hebben vaker last van de luchtwegen en van allergieën en ontwikkelen sneller zwakke longen. Mensen die in vervuilde gebieden wonen gaan eerder dood. Den Haag is zo'n vervuild gebied. De afgelopen jaren is de luchtkwaliteit in Den Haag wel verbeterd maar op veel plekken worden de normen nog overschreden. De gemeente Den Haag wil in 2015 aan alle normen – die Europees worden vastgesteld – voldoen. Daarom is het actieplan luchtkwaliteit opgesteld. GroenLinks vindt dat het actieplan de problemen niet goed genoeg en niet snel genoeg aanpakt. Luchtkwaliteit – en dus de gezondheid van de Hagenaars – moet zwaarder wegen in de keuzes die de gemeente maakt.

Geluidsoverlast. GroenLinks wil een stillere stad. Vooral door de groei van het autoverkeer, neemt de geluidsoverlast toe. Dat zogenaamde omgevingsgeluid kan leiden tot serieuze gezondheidseffecten. Mensen slapen slechter, hebben een verhoogde kans op hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten en stressreacties. GroenLinks wil dus meer aandacht voor het bestrijden van geluidsoverlast.

Helihaven. GroenLinks ziet nut van noch noodzaak voor het aanleggen van een helikopterhaven binnen de gemeentegrenzen.

Wat heeft GroenLinks gedaan?

Fietsverbinding. Dankzij GroenLinks komt er een doorlopende fietsverbinding tussen Ypenburg en Den Haag centrum. Dit zogenaamde 'Trekfietsracé' biedt fietsers een aantrekkelijke fietsroute en een goed alternatief voor de auto: snel, veilig, comfortabel en gezond. Ook werkt de gemeente aan een doorgaande fietsverbinding tussen Rotterdam en Den Haag (van Hofplein tot Hofvijver).

Uit je auto. Op initiatief van GroenLinks is in oktober 2009 het proefproject 'Uit-je auto' gestart. Uitgangspunt hierbij is het benutten van bestaande parkeervoorzieningen als transferia. Bezoekers van evenementen kunnen overstappen van eigen auto op de pendelbus of fiets. De bus of fiets kunnen ze van tevoren regelen. Deze overstapdienst wordt komende zomer aangeboden bij de Koninginnenach, The Hague Jazz, de Landelijke Veteranendag en het Vuurwerkfestival.

Schoner openbaar vervoer en meer ruimte voor de fiets. GroenLinks heeft zich hard gemaakt voor schoner ov, waardoor het busverkeer overschakelt van oude dieselmotoren op het veel schonere aardgas. Het 'Verkeerscirculatieplan' wordt nu uitgevoerd, waarmee veilige fietsroutes ontstaan en de bereikbaarheid van de Haagse binnenstad wordt verbeterd.

Betaald parkeren. In wijken waar betaald parkeren is ingevoerd zijn de bewoners tevreden

over de verbeterde leefbaarheid op straat. Sinds eind 2008 kunnen autobezitters die hun oude auto wegdoen een slooppremie van € 1.000 krijgen. De slooppremie 'Oude Schicht' is anders dan in de landelijke regeling: ook als je geen nieuwe auto koopt krijg je geld

Wat gaat GroenLinks doen?

Verbindingen. GroenLinks geeft de fiets ruim baan. Dat betekent dat de gemeente werk maakt van doorgaande en veilige (van het autoverkeer gescheiden) fietsverbindingen tussen binnenstad en wijken, snel en verbonden met regionale routes.

Parkeren. Het betekent ook uitgebreide fietsparkeermogelijkheden bij de NS-stations, RandstadRailhaltes, in de binnenstad (in de huidige autoparkeergarages bijvoorbeeld) en in wijken.

Veilig naar school. Het betekent veel meer aandacht voor fietsende en lopende kinderen en jeugd. Vooral dichtbij de school worden fietsende en lopende scholieren gehinderd door inkerende en weggrijpende auto's.

Voorbeeld: Veilig naar school

Met de bril van de Trias Mobilia wordt de veiligheid rond scholen verbeterd. GroenLinks creëert veilige fiets- en looproutes naar de school door het autoverkeer op afstand te houden. Er komt een stopverbod bij scholen rondom de begin- en eindtijd. De gemeente maakt samen met elke school een plan voor het verbeteren van de verkeersveiligheid rond de school, met verkeerstechnische maatregelen, fietsonderwijs en afspraken met ouders. De voordelen gaan verder dan de lokale situatie: de gezondheid van ouders en kinderen verbetert en bovendien: een kind dat leert fietsen, leert uitkijken. Maatregelen uit de Veilig naar School Monitor worden uitgebreid naar alle Haagse scholen

Kwaliteit openbaar vervoer. De aanbesteding voor stads –en streekvervoer (in 2012) moet ertoe leiden dat de gemeente een dienstverlener kiest die staat voor een hoge kwaliteit dienstverlening aan de Haagse burgers: betaalbare prijzen, toegankelijke trams en bussen, duurzaamheid en efficiënte bekostiging. Prijs is voor GroenLinks niet het enige criterium en mag daarom nooit voor meer dan 50% meewegen. Het betekent ook dat in dezelfde aanbesteding rekening wordt gehouden met een verdubbeling van het openbaar vervoer in Den Haag, grotere en beter toegankelijke trams, toegankelijke bussen en het verbeteren van de dienstverlening.

Meer rails. Om dit allemaal mogelijk te maken zullen er meer RandstadRailvoertuigen moeten komen. Ook zal het sneltramnet verder worden uitgebouwd naar voorsteden en buitenwijken, nieuwbouwgebieden en knooppunten. We willen de ambities in de 'Lijnennota Netwerk Randstadrail' van 'Stadsgewest Haaglanden' versneld realiseren. Zo trekken ov-lijnen reizigers aan die nu geen alternatief voor de auto hebben.

Ov-miles. GroenLinks wil het reizigers zo makkelijk mogelijk maken. Zo mag de strippenkaart pas worden afgeschaft als de ov-chip echt werkt. GroenLinks wil dat de gemeente onderzoekt hoe je met de ov-chipkaart ook een fiets kan huren, korting op museumbezoek kunt krijgen of 'ov-miles' kunt sparen voor korting op duurzame aankopen (analoog aan Air Miles). We noemen dat het 'Groen-Geile Passie'.

Ooievaarspas. GroenLinks vindt dat iedere Ooievaarspashouder tijdens daluren openbaar vervoer moet kunnen krijgen tegen gereduceerd tarief, zeker als dat het autogebruik vermindert.

Groene stroom. GroenLinks wil het openbaar vervoer verder vergroenen. Bussen maken alleen nog maar gebruik van schone brandstoffen, trams en RandstadRail gaan zo snel mogelijk volledig over op groene stroom. In de concessie-eisen worden scherpe milieu- en energieprestatienormen gesteld conform de best beschikbare technologie.

Brandstoffen. Het verbeteren van de situatie voor de voetganger, de fietser en het ov is de ene kant van een bereikbaar en gezonder Den Haag. De andere kant van de medaille is dat het gebruik van de auto beperkt wordt. Daarnaast moeten auto's en vrachtauto's overschakelen op schonere brandstoffen en aandrijftechnieken, zoals aardgas, duurzame biobrandstoffen, waterstof, hybride en elektriciteit. Dat is beter voor het klimaat en beter voor de gezondheid van Haagse burgers. Mooi meegenomen; we doen ook iets aan onze olieverslaving.

Proeftuin. GroenLinks ziet Den Haag dan ook graag als aard- en biogasproeftuin van Nederland. De gemeente is al zover dat dieselbussen worden vervangen door schonere aardgasbussen. GroenLinks wil ook dat het gemeentelijk wagenpark overschakelt op aardgas, taxibedrijven worden aangespoord dat voorbeeld te volgen en de gemeente de uitbreiding van het aantal aardgastankstations stimuleert.

Biogas. Maar aardgas is een tussenoplossing. Het biedt niet de milieuwinst die op langere termijn nodig is. GroenLinks denkt verder vooruit naar nog schonere oplossingen. Daarom neemt de gemeente het initiatief om een regionale biogasketen te ontwikkelen, het aardgas geleidelijk te verduurzamen en de investeringen in de aardgasinfrastructuur en -bussen langer te laten renderen. We stellen steeds strengere eisen aan brandstofverbruik, geluid en vervuulende uitstoot, waardoor de zuinigste en schoonste opties worden gekozen.

Elektrische auto's. GroenLinks wil het gebruik van de elektrische auto stimuleren. Elektrische auto's zijn nu nog erg duur, weinig te koop en de accu's zijn zwaar en onvoldoende geschikt voor lange afstanden. Maar de ontwikkelingen gaan snel. De komende periode moet daarom serieus worden begonnen met het voorbereiden van de stad voor de komst van elektrische auto's. Dat betekent dat de elektrische auto een plaats moet krijgen in het beleid voor parkeren, voor de venstertijden (tijden waarop het toegestaan is om in de binnenstad te laden en te lossen) en voor de milieuzonering. GroenLinks stelt verder voor dat de gemeente met energienetwerkbedrijven werkt aan oplaadpunten op strategische, openbare locaties. De oplaadinfrastructuur moet ook een plek krijgen in het beleid voor ruimtelijke ordening en de duurzaamheidstoets voor bouwprojecten. Met deelautobedrijven en taxicentrales wordt overlegd over omschakeling naar elektrische deelauto's en taxi's. GroenLinks zoekt ook naar mogelijkheden voor de elektrische auto bij nieuwe vervoersdiensten als people movers (automatisch bestuurde voertuigen), stadsdistributie en senioren- en gehandicaptenvervoer. Als het aan GroenLinks ligt wordt een elektrische auto in Den Haag per definitie een auto die rijdt op groene stroom.

Deelauto's. In alle parkeergarages worden plekken gereserveerd voor deelauto's en komen een substantieel aantal elektrische oplaadpunten.

Faciliteiten. Voor mensen die met de auto naar de stad reizen, wil GroenLinks een beter en goedkoper alternatief aanbieden door een netwerk van P+R-faciliteiten. Ervaringen in Utrecht, Nijmegen en Groningen zijn erg succesvol. Gebruikers reizen comfortabeler, goedkoper en

sneller naar hun bestemming in de stad. Dat betekent op bestaande knooppunten van openbaar vervoer en snelweg, met ov-/leenfietspunten, oplaadpunten voor de elektrische fiets en auto, goede aansluiting op snelle ov-verbindingen naar het centrum, bedrijvenlocaties en Scheveningen.

Parkeerplaatsen. Het betekent ook dat bestaande parkeerplaatsen die een deel van de week niet gebruikt worden (zoals bij winkelcentra, stations en bedrijven) gebruikt kunnen worden als transferium. Transferia hoeven niet altijd grote, dure nieuwe gebouwen te zijn.

Malieveld eindstation. De parkeergarage Malieveld wil GroenLinks laten functioneren als eindstation voor het autoverkeer richting de binnenstad. Dat betekent dat de voorzieningen moeten worden verbeterd, dat de garage makkelijker bereikbaar moet zijn en 24 uur per dag open. Parkeren bij transferia wordt veel goedkoper dan in de stad. Tegelijkertijd beginnen we toe te werken naar minder parkeergarages in de binnenstad. Met een goed P+R-netwerk heeft de bereikbaarheid hier niet onder te lijden, integendeel. De vrijgekomen ruimte in de binnenstad kan een nieuwe, hoogwaardige bestemming krijgen. Denk aan fietsparkeerplaatsen, broedplaatsen, bedrijfsverzamelgebouwen, jongerenwoningen, enz.

Geen grote auto-infrastructuurprojecten, tenzij..... Een logische invulling van de Trias Mobilia is dat GroenLinks 'nee, tenzij...' zegt tegen grote auto-infrastructuurprojecten. Nieuwe wegcapaciteit, zoals het Trekvliettracé, heeft een aanzuigende werking op het autoverkeer. Daarom investeert GroenLinks liever in duurzame alternatieven, zoals het Trekfietstracé en de Trekvliettram via het Trekvliettransferium. Alleen wanneer de belangen van de Haagse burgers, zoals veiligheid, leefbaarheid, natuur en werkgelegenheid in het geding zijn en/of structureel kunnen worden verbeterd en alternatieven zijn onderzocht, wil GroenLinks een uitzondering maken.

Voorbeeld: Noordwestelijke Hoofdroute / Internationale Ring

De Internationale Ring (of Noordwestelijke Hoofdroute) zou zo'n 'tenzijgeval' kunnen zijn. Zowel de verkeer- als de leefbaarheids situatie is er slecht. De gemeente werkt nu aan lokale ingrepen, zoals korte tunnels, om knelpunten aan te pakken. Dat is duur hapsnapwerk. Uitbreiding van asfalt en wegcapaciteit is niet de oplossing.

GroenLinks kijkt verder. GroenLinks pleit voor een integrale oplossing voor het hele traject waarmee de belangen van de bewoners gediend zijn: betere luchtkwaliteit, minder geluidsoverlast en meer veiligheid voor fietser en voetganger, betere bereikbaarheid, minder verkeer door de wijken, rustiger straatbeeld, meer natuur en minder CO₂-emissies. Het toe te laten verkeer is overwegend bestemmingsverkeer. GroenLinks ziet oplossingen die de bereikbaarheid van de locaties en mobiliteit van de bewoner verbeteren, bijvoorbeeld door goede overstapdiensten op P+R-locaties in combinatie met milieuzonering en betaald parkeren in de wijken. GroenLinks wil de stem van de bewoners waar meetellen bij het vinden van oplossingen.

Straatbeeld. Ook in de wijken wil GroenLinks meer ruimte voor spelende kinderen, elkaar ontmoeten en groen. We willen minder auto's in het straatbeeld.

Bereikbaarheid. In combinatie met P+R-voorzieningen, gebundelde parkeervoorziening aan de randen van de wijken, goede fietsverbindingen en goed ov blijven de wijken bereikbaar.

Overal betalen. GroenLinks is voor betaald parkeren in de hele stad. We willen namelijk toe naar een tarievensysteem volgens het principe "de vervuiler (in dit geval de gebruiker) betaalt".

Dat betekent hogere tarieven. Nu betaalt de autobezitter een schijntje van de maatschappelijke kosten (in Nederland gemiddeld € 630 per jaar per parkeerplaats).

Tweede auto's. De tarieven voor bezoekers en tweede auto's worden hoger dan voor de eerste auto. De opbrengsten gaan we inzetten in verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte in de betreffende buurt.

Opbrengsten. Buurtbewoners bepalen zelf waar de parkeeropbrengsten in hun buurt precies voor worden ingezet.

Belonen. Bewoners die hun parkeervergunning inleveren willen we belonen. De deelauto willen we stimuleren door deelautobedrijven en bewoners die besluiten samen een auto te delen goede faciliteiten te verlenen.

Parkeertarieven. De tarieven van de parkeergarages kunnen verder omhoog. Zoals men heeft doorgevoerd in Nijmegen, is GroenLinks voorstander om bij bepaalde parkeergarages in het centrum alleen nog maar een dagtarief in rekening te brengen.

Milieuzone. De zone waarbinnen vrachtverkeer niet in de stad mag komen (milieuzone) wordt groter en uitgebreid naar bestelbusjes. Het zoals het toezicht op naleving ervan wordt geïntensiveerd. In de binnenstad worden de normen strenger. Daartegenover staan ruimere venstertijden voor nul-emissievoertuigen.

Distributie. Ondernemers die gebundelde distributie willen aanbieden met schone voertuigen komen in aanmerking voor subsidie uit de milieuprojectenpot (duurzame mobiliteit) en een soepele afwikkeling van vergunningverlening.

Bedrijventerreinen. Bij de (her)inrichting van bedrijventerreinen gaat de gemeente uit van het gebruik van schonere brandstoffen. Daar zullen de voorzieningen op geënt zijn.

Veiligheid kwetsbare weggebruikers. Een consequente toepassing van de Trias Mobilia betekent dat de veiligheid voor kwetsbare weggebruikers verbetert. Het terugdringen van het autogebruik zal al een positief effect hebben. Net zoals de bundeling van autoverkeer.

Fietsonderwijs. Het fietsonderwijs kan verder gestimuleerd worden door praktijklessen op basisscholen en buurthuizen. Vooral – maar niet alleen – in wijken waar veel gezinnen met een migrantenachtergrond wonen en in nieuwe wijken als Wateringseveld, Ypenburg en Leidschenveen.

Zebra. Ook voetgangers moeten meer ruimte krijgen in het verkeer. GroenLinks wil dat de gemeente erop let dat de regel 'stoppen voor de zebra' door automobilisten wordt nageleefd, met voorlichting en handhaving.

Fietspaden. GroenLinks vindt dat het budget voor onderhoud van fietspaden verviervoudigd moet worden. Goede fietspaden zijn veilige fietspaden.

Scholen. Straten in wijken en rondom scholen worden zo ingericht dat auto's niet harder dan 30 km/uur kunnen rijden.

Vorrang fietsers. In Den Haag hebben alle fietsers tegelijkertijd een groen verkeerlicht op kruispunten waar nu veel ongelukken (met vrachtauto's) gebeuren.

4. Meedoen: Emancipatie, Burgerschap, Welzijn, Volksgezondheid en Sport

Wat vindt GroenLinks?

Gelijk, gelukkig en gezond. GroenLinks staat voor een samenleving waarin iedereen in gelijke mate en in een zo groot mogelijke vrijheid kan meedoen. Daarbij kent elke stad en dorp mensen die een extra steuntje in de rug kunnen gebruiken om volledig aan de samenleving te kunnen deelnemen, om gezond te zijn en zich gelukkig te voelen.

Menselijke maat. GroenLinks wil mensen in staat stellen van hun eigen kracht en hun eigen mogelijkheden gebruik te maken. De gemeente moet geen dingen doen die mensen heel goed zelf kunnen. De gemeente moet wel heel goed kijken welke steuntje in de rug of welke zorg mensen nodig hebben. Daar komt bij dat iedereen anders is en ook graag op een andere manier wil worden benaderd. GroenLinks snapt dat. Daarom willen we steun en hulp zo dicht mogelijk bij de mensen organiseren; makkelijk toegankelijk, zonder ingewikkelde regels en procedures. We noemen dat de menselijke maat. Het gaat erom dat de gemeente een goed product levert: goede gezondheidszorg, goede verzorging thuis, goede ruimten in de Haagse wijkcentra, goede inburgering etc. Kwaliteit staat voorop. GroenLinks denkt dat je mensen het best bereikt en het best helpt als de zorg dicht bij hun beleavingswereld zit. Dat betekent dus kleinschalige zorg in de wijk.

Gelijkwaardigheid. Volgens de wet heeft iedereen gelijke rechten, maar in de praktijk is er nog te vaak sprake van achterstelling en discriminatie op basis van iemands sekse, seksuele geaardheid, leeftijd, handicap of etniciteit. Sommigen hebben te lijden van grote sociale controle en druk van zeer gesloten religieuze of zeer gesloten culturele gemeenschappen. Deze controle en druk belemmeren participeren in de samenleving als geheel. Anderen worden belemmerd door armoede en sociale achterstand. GroenLinks vindt niet dat vrijheid iets is voor de elite, de 'happy few'. Daarom zetten wij ons in voor de gelijkwaardigheid van mensen, zodat iedereen de kans krijgt om te emanciperen.

Dialogoog en confrontatie. Vooroordelen en discriminatie moeten worden aangepakt. Door de overheid, in bedrijven en organisaties, in wijken en op scholen en vooral door burgers zelf. GroenLinks gaat in discussie met personen of groepen die andere personen of groepen discrimineren. Ook gaan we op zoek naar groepen en individuen die vooruit lopen op dit gebied en binnen hun gemeenschappen een uitgesproken rol vervullen. GroenLinks gaat uit van dialoog maar gaan de confrontatie niet uit de weg. De komende jaren wil GroenLinks extra aandacht besteden aan de emancipatie van jonge moslima's en allochtone homo's.

Nieuwkomers. GroenLinks vindt dat de overheid het emancipatieproces van burgers waar mogelijk moet stimuleren. Wat betreft de nieuwkomers in onze stad is het natuurlijk irreëel te verlangen dat iedere nieuwe Hagenaar onmiddellijk zijn weg weet en zelfredzaam is. Belangrijk is ook dat de nieuwkomers een helder beeld hebben van wat van hem of haar als Haagse burger verlangd wordt. Een inburgeringstraject is niet oneindig. Na verloop van tijd is het klaar. Van de nieuwkomer mag dan een redelijke kennis van de Haagse taal en cultuur worden verwacht, terwijl van zijn omgeving mag worden verwacht dat zij de nieuwe Hagenaar in haar midden opneemt en kansen biedt. Dat betekent dat bedrijven en overheidsinstellingen bereid zijn

nieuwkomers aan te nemen en verder te scholen. De gemeente Den Haag neemt hierin het voortouw.

Burgerschap. Voor GroenLinks betekent burgerschap ook werken aan een stad waar zelfbewuste mensen op een volwassen manier met elkaar omgaan. Geen betutteling, geen discriminatie maar actieve participatie en tolerantie. Het heeft weinig zin de multiculturele samenleving te ontkennen of te bestrijden. Die samenleving is al lang een realiteit. GroenLinks steekt energie in praktische, sociale maatregelen voor iedereen die dat nodig heeft, van welke afkomst dan ook. Dan gaat het om emancipatie, tolerantie, onderwijs, huisvesting en werk.

Achterstanden verkleinen. GroenLinks vindt dat het gezondheidsbeleid van de gemeente zich moet richten op het verkleinen van bestaande achterstanden. De Hagenaar in een arme wijk is gemiddeld minder gezond dan de Hagenees in een rijkere wijk. GroenLinks wil deze achterstanden verminderen door middel van goede voorlichting op scholen, bedrijfsrestaurants, consultatiebureaus en Centra voor Jeugd en Gezin. In Den Haag Bereikbaar en Gezond wordt meer verteld over de GroenLinkse plannen om de lucht gezonder te maken en de geluidshinder te verminderen.

Bewegen. Sporten is leuk en biedt ontspanning voor jong en oud. Sporten heeft ook een aantal andere voordelen. Zo krijgen mensen er meer sociale contacten door, zeker als ze zich als vrijwilliger voor een vereniging inzetten. Sporten is bovendien gezond. Niet iedereen sport of beweegt echter in voldoende mate. Vooral jongeren, ouderen, chronisch zieken, niet-werkenden en mensen met overgewicht bewegen te weinig. GroenLinks wil een sportieve levensstijl bevorderen door iedereen de mogelijkheid te geven om te gaan sporten. Omdat de meeste mensen zelf de weg naar commerciële sportaanbieders of reguliere sportverenigingen kunnen vinden, willen wij vooral de sportdeelname stimuleren van hen die nu nog, om wat voor reden dan ook, aan de kant staan. In alle wijken wordt aan sportverenigingen daarom bijvoorbeeld gevraagd om voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking een aangepast sportaanbod te leveren. Ze krijgen daarbij zo nodig hulp van de gemeente. Ook voor senioren komt er een gevarieerd aanbod aan sport- en bewegingsactiviteiten, waarbij wordt ingespeeld op de behoeften binnen deze groep.

Ondersteuning. GroenLinks gaat uit van actief burgerschap van iedereen, ongeacht afkomst, sekse en maatschappelijke positie. Eigen initiatief in wijken, van verenigingen, sportclubs, buurtverenigingen, maatschappelijke organisaties moet de volle ruimte krijgen. Samen met deze organisaties kan de gemeente bekijken aan welke ondersteuning behoefte is. Daarbij kan het gaan om de inrichting van de straat, de wijk of sportfaciliteiten, het inrichten van voorzieningen voor ouderen of de dienstverlening van een loket voor een voorziening in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Wat heeft GroenLinks gedaan?

Zorg. De afgelopen jaren heeft de gemeente Den Haag veel werk verzet om de groep Hagenaars die niet mee kan doen, te helpen. De gemeente werd verantwoordelijk voor de invoering van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Tienduizenden mensen in Den Haag zijn afhankelijk van zorg aan huis, van het 'eenvoudige' opruimen en schoonmaken tot intensieve persoonlijke verzorging. De uitdaging voor GroenLinks-wethouder Bert van Alphen was om iedereen die dat nodig heeft ook goede huishoudelijke zorg te kunnen bieden. Dat is gelukt. 90% van de Haagse thuiszorg klanten is tevreden over de geleverde zorg. Op een aantal plekken in de

stad zijn er, in goed overleg met omwonenden, locaties voor opvang van dak- en thuislozen gekomen.

Woonprojecten. Daarnaast heeft de gemeenteraadsfractie voorstellen gedaan om de zorg nog dichterbij de klanten te brengen. Een voorbeeld hiervan is het voorstel voor kleinschalige woonprojecten voor dementerende ouderen, waardoor de band met familie, vrienden en bekenden beter blijft.

Gezondheidszorg. Om de achterstanden in de arme wijken te bestrijden heeft de gemeente Den Haag de eerstelijns gezondheidszorg in arme wijken uitgebreid.

Emancipatie. De maatschappelijke participatie van vrouwen, homo's en lesbiennes laat op sommige terreinen nog te wensen over. Op beide fronten heeft de gemeente veel geïnvesteerd. Zo zijn microkredieten ingezet om vrouwelijk ondernemerschap aan te wakkeren. Op het gebied van homo-emancipatie is onder andere Roze Zaterdag in Den Haag georganiseerd en wordt meer aandacht besteed aan het taboethema homoprostitutie. Kortom, beide onderwerpen staan weer volop op de Haagse agenda, maar er is nog een lange weg te gaan.

Burgerschap. Hetzelfde kun je zeggen over de emancipatie van nieuwkomers in onze stad. Tegenwoordig heet dat ook wel inburgering. Het huidige college geeft dit vorm met het begrip 'burgerschap'. Deze aanpak werpt op dit moment vruchten af.

Wat gaat GroenLinks doen?

Welzijn. De groep waar het beleid zich op richt moet in een vroeg stadium bij de beleidsontwikkeling worden betrokken. Bijvoorbeeld cliëntenorganisaties kunnen daarin een belangrijke rol spelen. Verder vindt GroenLinks dat de gemeente zorgvuldig en sociaal moet kijken wie recht hebben op zorg. Daar hoort altijd bij dat een gespecialiseerde hulpverlener op bezoek gaat bij degene die vanwege ouderdom, handicap of ziekte hulp aanvraagt. Mensen met een blijvende handicap moeten vrijgesteld blijven van periodieke herindicatie.

Vervoer op maat. Het vervoer voor ouderen en gehandicapten moet op hetzelfde hoge niveau blijven. Daarbij kan het om allerlei mogelijkheden voor vervoer op maat gaan: door de gemeente geregeld vervoer met de taxibus tot een individuele voorziening als een snorfiets.

Voorbeeld: vervoer op maat

Een goed voorbeeld van vervoer dat precies past bij de doelgroep zijn de gratis verstrekte strippenkaarten voor patiënten van instellingen aan de rand van de stad. Dit initiatief was een idee van de GroenLinks-fractie,

Toegankelijkheid gebouwen. Voor degene die slecht ter been zijn is de toegankelijkheid van gebouwen cruciaal. Daarmee staat of valt tenslotte de mogelijkheid volledig en onafhankelijk te participeren in bijvoorbeeld onderwijs, uitgaansleven en politiek. Gemeentelijke gebouwen zijn al vaak goed bereikbaar. Voor bijvoorbeeld winkels kan een subsidiebeleid een positieve impuls geven.

Ouderen. GroenLinks ziet dat ouderen veel actiever zijn dan enkele generaties geleden. Verenigingen en sportclubs maken dankbaar gebruik van hun tijd en energie. Het gegeven dat ouderen langer actief willen blijven, betekent ook dat zorg daarop moet worden ingericht. Dat

betekent dus meer individuele zorg, zoals het gebruik van het Persoonsgebonden budget (PGB). Het PGB stelt mensen in staat zelf zorg te kiezen en is niet meer weg te denken uit het aanbod. GroenLinks is voorstander van behoud van deze keuzemogelijkheid. Toch verdient zorg in natura vaak de voorkeur, omdat een PGB ook een arbeidsintensieve administratie met zich mee brengt, die niet iedereen meer aan kan.

Dak- en thuislozen. Welzijnsbeleid gaat ook over dak- en thuislozen. Er zijn nog steeds Haagse inwoners die vanwege financiële omstandigheden, psychische problemen of na gevangenschap op straat zijn terechtgekomen. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat dak- en thuislozen en zwerfjongeren een helpende hand kunnen vinden en ze geholpen worden weer op eigen benen kunnen staan. Bijna altijd vraagt terugkeer in de maatschappij om een stevige inzet van zowel de dakloze als zijn hulpverlener. Voor GroenLinks is het afschrijven van mensen geen optie.

Schuldhulpverlening. Een goede en toegankelijke schuldhulpverlening kan helpen om het aantal mensen zonder dak boven hun hoofd terug te dringen. Als mensen in de financiële problemen dreigen terecht te komen, is het belangrijk dat ze snel de weg weten te vinden naar de schuldhulpverlening. Dat vraagt om goede voorlichting over de mogelijkheden van schuldhulpverlening en om een gemeente die makkelijk benaderbaar is in dit soort situaties.

Huurachterstanden. Mensen met huurachterstanden wordt automatisch gevraagd of er sprake is van een schuldenproblematiek en wordt snel en ongecompliceerd hulp geboden als er sprake is van een serieus probleem.

Lenen ontmoedigen. Op eigen initiatief en in samenwerking met onze partners in de stad, zoals zelforganisaties, wordt een actief ontmoedigingsbeleid gevoerd waar het gaat om het aangaan van leningen voor niet-essentiële consumptiegoederen. Er komt een onafhankelijk informatiecentrum waar mensen terecht kunnen voor advies over commerciële leningen. Ook de Gemeentelijke Kredietbank speelt hierbij een rol.

AWBZ. Daarnaast is de gemeente recent nog geconfronteerd met bezuinigingen op de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Activiteiten voor verschillende groepen die tot en met 2008 nog uit de AWBZ werden gefinancierd, zoals ondersteunende begeleiding (bijvoorbeeld dagbesteding of administratieve ondersteuning) voor mensen met een handicap zijn naar de gemeente overgeheveld. GroenLinks wil zich uitdrukkelijk voor deze mensen inzetten.

Mantelzorg. Familieleden en burens spelen een onmisbare rol bij de zorg voor gehandicapten en (langdurig) zieken spelen. Deze vrijwilligers verdienen alle steun die de gemeente kan bieden. GroenLinks wil een tijdelijke vrijstelling van sollicitatieplicht voor mantelzorgers met een uitkering. De gemeente kan de zogenaamde respijtzorg (tijdelijke overname van de zorgtaken om de mantelzorger te ontlasten) aanbieden. In ieder stadsdeel komt een logeervoorziening voor mensen die intensieve mantelzorg ontvangen.

Gezondheid. Voorlichting is belangrijk. Daaruit kunnen prikkels voortkomen die leiden tot een gezondere levensstijl. Voorbeelden van voorlichting zijn een campagne over gezonde voeding op scholen en in bedrijfsrestaurants ter voorkoming van obesitas en realistische informatie over de gevaren van drank en drugs.

Alcoholpreventie. Preventie staat in het gemeentelijke gezondheidsbeleid voorop. We willen daarbij vooral inzetten op minder alcoholconsumptie en minder ongezonde voeding. De voorlichting zal worden geïntensiveerd. De gemeente draagt zelf ook een steentje bij door bij recepties en andere bijeenkomsten alleen nog maar gezonde hapjes aan te bieden. Tot slot zetten wij ons bij het Rijk ervoor in verkoop van alcohol aan jongeren onder de 18 te verbieden.

Verslaafden. Verslavingsbeleid is onderdeel van de gemeentelijke gezondheidszorg. Wij horen wel eens stoere taal over het oplossen van de problemen van en door verslaving. Wij denken dat die stoere taal niet werkt. De verslaafden in de stad zullen niet na een paar politieke one-liners het veld ruimen. Repressie is hier niet de oplossing. Daarom wil GroenLinks dat de gemeente doorgaat met de medische verstrekking van heroïne. We vinden ook dat continuering van het beleid ten aanzien van gebruikersruimten daarbij hoort. De verslaafden hebben daarnaast behoefte aan een vorm van begeleid wonen en aan dagbesteding. Daarin wordt op dit moment voorzien. De huidige schoonmaak- en wijkbeheerprojecten als Clean River en High Clean worden uitgebreid over de hele stad. Verslaafden hebben daarmee een perspectief en de stad gaat er in leefbaarheid op vooruit.

Prostitutie. Het prostitutiebeleid heeft raakvlakken met het emancipatiebeleid. De tippelzone is in Den Haag inmiddels, net als in veel andere steden, gesloten. De problemen zijn daardoor misschien minder zichtbaar, maar niet minder aanwezig. Geweld, dwang, verslaving en seksueel overdraagbare aandoeningen zijn blijven bestaan. Volgens GroenLinks is een verbod op prostitutie geen oplossing. We kunnen de problemen alleen bestrijden als de prostituees zichtbaar blijven in de stad en zo nodig hun weg naar hulp kunnen vinden. GroenLinks wil dat de gemeente stimuleert dat er in Den Haag een vakbond voor en van prostitué(e)s komt. Wij pleiten ook voor een coöperatie die de dames en heren ontsteunt bij hun zelfstandige bedrijfsvoering. Zo'n coöperatie kan helpen bij de aanvraag van vergunningen en het overleg met de omwonenden, de gemeente en andere organisaties.

Participatieplekken en taalles. In het kader van de emancipatie van de nieuwe Hagenaar ligt er voor de overheid de belangrijke verantwoordelijkheid om taalles, leer-/werktrajecten of andersoortige opleidingen op het goede niveau aan te bieden. De combinatie van taalles en onderwijs en meedoen in de samenleving via werk, school-, buurt- of verenigingswerk is een goede formule. Drempels die het moeilijk maken om mee te doen - gebrek aan kinderopvang, geen passende opleidingen, te weinig aanbod van participatieplekken - moeten worden weggenomen. Den Haag stimuleert dan ook dat werkgevers cursussen Nederlands op de werkvloer aanbieden waarbij nieuwkomers de kans krijgen tegelijkertijd hun taalniveau en hun professionele niveau op te vijzelen.

Arbeidsgehandicapten. GroenLinks vindt dat de gemeente bedrijven meer kan stimuleren om mensen met een arbeidshandicap in dienst te nemen. GroenLinks wil dat van deze zogenaamde "contract compliance" werk wordt gemaakt. We willen dat werkgevers minimaal 5% van hun personeelsbestand uit deze kwetsbare groepen aantrekken. Dat kan door zelf arbeidsgehandicapten aan te nemen en er rekening mee te houden bij aanbestedingen.

Bewegen. Sporten is gezond en sport is leuk. GroenLinks wil daarom ook grote sportevenementen binnen halen. Het laten ontstaan van een multifunctionele topsporthal kan een belangrijke bijdrage leveren aan het verbeteren van de topsportuitstraling van Den Haag. Amateursport Voor de amateurs geldt onverkort de noodzaak van verbetering en onderhoud van de al aanwezige sportaccommodaties, met aandacht voor de voorzieningen op wijkniveau.

Speelruimte. Wij willen dat er meer openbare speel- en sportruimte komt voor jongeren. Dit soort plannen moeten deel uitmaken van elk groot en middelgroot (nieuw)bouwproject. Iedereen - jongeren, ouderen en mensen met een functiebeperking - moet in staat zijn deel te nemen aan sportactiviteiten en het verenigingsleven.

Klimaatneutraal Openluchtwembad. Als het aan GroenLinks ligt komt er een onderzoek naar de mogelijkheden voor een Klimaatneutraal Haags openluchtwembad.

Olympische Spelen. GroenLinks steunt het streven om de Olympische Spelen in 2028 in Nederland te organiseren. Sportief gezien zou het prachtig zijn als dat lukt. Daarnaast zal het organiseren van de Olympische Spelen in Nederland positieve effecten hebben voor de sportdeelname van alle burgers. GroenLinks ziet ook kansen voor een versteviging van het vrijwilligersbeleid en een enorme impuls voor het openbaar vervoer. Uitgangspunt is natuurlijk de meest duurzame Olympische Spelen ooit te organiseren.

5. De jeugd deugt: Onderwijs en Jeugd

Wat vindt GroenLinks?

GroenLinks vindt dat in het onderwijs- en jeugdbeleid het individuele kind centraal moet staan. Het doel is de individuele talenten, kansen en mogelijkheden van kinderen te ontwikkelen. GroenLinks wil kinderen alle ruimte geven, ze serieus nemen en steun bieden. Ons uitgangspunt is dat de jeugd deugt.

Kansenmachine. Goed onderwijs helpt kinderen om hun individuele talenten te ontwikkelen. Tegelijkertijd leert het kinderen dat de wereld groter is dan je eigen familie of je eigen straat. GroenLinks ziet onderwijs als een kansenmachine. Onderwijs helpt om je eigen kansen te leren zien en te leren ontwikkelen. Bij de een liggen die kansen in werken met je hoofd, bij een ander in werken met zijn handen.

Onderwijsaanbod. GroenLinks vindt dat de gemeente mede verantwoordelijk is voor een goed en gevarieerd onderwijsaanbod in Den Haag. Dat geldt voor het basis-, middelbaar en voortgezet onderwijs. Uiteindelijk gaan de meeste kinderen naar vervolgonderwijs op mbo-, hbo-, of universitair niveau en komen terecht op de arbeidsmarkt. In Den Haag moeten we daarom ons vervolgonderwijs koesteren: het Mondriaan College (mbo) en de Haagse Hogeschool zijn van groot belang, ook om Den Haag als woon- en werkstad aantrekkelijk te maken en te houden. GroenLinks vindt ook dat de gemeente mede verantwoordelijk is voor een goede de ondersteunings- en begeleidingsstructuur voor basis- en middelbaar onderwijs.

Steuntje in de rug. De meeste leerlingen leggen het traject van basisschool, voortgezet onderwijs en een vervolgopleiding zonder al te grote moeilijkheden af. Voor die groep moet de overheid blijven investeren in kwalitatief goed, uitdagend en gevarieerd onderwijs. Voor een kleinere groep leerlingen verloopt school moeizamer. GroenLinks wil ook deze leerlingen binnenboord houden. Het kan gaan om leerlingen met specifieke leerproblemen die extra aandacht nodig hebben, kinderen met een lastige thuissituatie dat tot leerproblemen kan leiden, maar ook kinderen/leerlingen die om uiteenlopende redenen op het voortgezet onderwijs of beroepsonderwijs voortijdig de school (dreigen) te verlaten. Voor deze kinderen is een blijvende inspanning nodig, op school en vaak ook thuis en in de wijk.

In de eigen wijk naar school. GroenLinks staat daarbij voor het ideaal dat kinderen naar een school in de eigen wijk gaan. GroenLinks wil dat de gemeente met scholen afspraken maakt over het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie. Het doel is dat kansrijke en kansarmere kinderen, zwart en wit, rijk en arm samen naar school gaan.

Democratie. Als we onze kinderen willen zien opgroeien tot burgers die het belangrijk vinden hun rol te spelen in onze democratie, moeten we er vroeg mee beginnen. Leerlingenparticipatie kan verschillende vormen krijgen: van leerlingenraden tot coaching door medescholieren, mentorschap. Het belangrijkste is dat leerlingen het idee hebben dat ze op school gewaardeerd worden en serieus naar hun ideeën en voorstellen wordt geluisterd. Leerlingen die dat gevoel hebben laten betere schoolprestaties zien. Bij democratie hoort ook dat je leert jezelf (verbaal) te uiten, fouten (mag) maken, leert kritiek te geven en leert kritiek te ontvangen.

Jeugdbeleid . De afgelopen periode is bestuurlijk veel aandacht geweest voor de jeugd. Voor het eerst was er een coördinerend wethouder Jeugd. Dat heeft goed gewerkt. Voor de toekomst wil GroenLinks dat de gemeente meer doet om ‘Centra voor Jeugd en Gezin’ in te stellen.

Koppeling. GroenLinks pleit voor een goede koppeling tussen het jeugdwerk in de straat en in de wijk en de Centra voor Jeugd en Gezin. Daar zitten de professionals die weten wat er speelt op straat.

Kinderopvang. GroenLinks heeft veel waardering voor de professionals in de kinderopvang, het onderwijs en de jeugdzorg. Samen met kinderen, ouders en professionals moet de gemeente komen tot een samenhangend beleid. GroenLinks vindt het belangrijk dat ondersteuning van onderwijs, kinderen en ouders zo dicht mogelijk in de wijk en rondom scholen wordt georganiseerd.

Ontspannen opgroeien. GroenLinks snapt dat opgroeien meer is dan onderwijs. Natuurlijk is het ook belangrijk dat kinderen en jeugd voldoende kunnen spelen en ontspannen. GroenLinks vindt dat de gemeente verantwoordelijk is voor goede en voldoende speelplekken, buurthuizen en sportvoorzieningen.

Levensbeschouwing en uitwisseling. Op de meeste basisscholen is weinig aandacht voor religies en levensbeschouwingen. Het verplichte vak Geestelijke stromingen is vaak een ondergeschoven kindje en het gaat uitsluitend over feiten. GroenLinks vindt dat de basisschool ook een plaats moet zijn waar aandacht is voor onderlinge ontmoeting en uitwisseling. Ook op het gebied van religies en levensbeschouwingen. GroenLinks wil daarom bevorderen dat op alle Haagse basisscholen een vakdocent levensbeschouwelijk onderwijs geeft in de groepen 6 en 7.

Wat heeft GroenLinks gedaan?

Leraar van het Jaar. GroenLinks heeft in 2006 het college van B&W opgeroepen een jaarlijkse prijs voor de ‘Haagse leraar van het jaar’ in te stellen. Het college heeft dat overgenomen. De prijs wordt uitgereikt op Wereldleerkrachtendag (5 oktober) en geldt voor zowel het basis- als het voortgezet onderwijs. De prijs onderstreept nog eens het maatschappelijk belang van goed onderwijs en biedt uiteraard de mogelijkheid om extra aandacht te besteden aan de grote (maatschappelijke) inzet van leraren.

Jeugdbeleid: meer eenheid in beleid. Mede door inzet van GroenLinks was er in de afgelopen collegeperiode ruim aandacht voor de jeugd. De coördinerend wethouder ‘Jeugd’ heeft gezorgd voor meer eenheid in beleid, bijvoorbeeld door een actieprogramma jeugd.

Stageplekken. De gemeente heeft op het gebied van jeugdbeleid de afgelopen periode veel gerealiseerd. Zo worden bijvoorbeeld door de gemeente zelf jaarlijks 300 stage- en leerwerkplekken aangeboden en bestaat daarvoor ook aandacht bij gemeentelijke aanbestedingen.

Opvang. Voor veel Haagse scholen betekent de Brede Buurtschool vooral een uitbreiding met tussenschoolse- en naschoolse opvang. Andere scholen kennen een breder aanbod, variërend van sport en spel tot extra ondersteuning om de onderwijskansen te vergroten.

Brede Buurtschool. Een wijkgerichte aanpak van onderwijskansen begint al op jonge leeftijd (0-4). De sleutel voor succes ligt in een goede samenwerking tussen scholen, kinderopvang, culturele- en sportclubs, welzijnsinstellingen en gezondheidszorg. In Den Haag krijgt die samenwerking vorm in de 'Brede Buurtschool'. GroenLinks heeft zich in het college van B&W en in de gemeenteraad hard gemaakt voor de ontwikkeling van scholen tot een Brede Buurtschool. GroenLinks vindt de Brede Buurtschool belangrijk omdat wij denken dat alle kinderen baat hebben bij zo'n school.

Speelplaatsen. GroenLinks heeft zich in de afgelopen collegeperiode ingezet voor het behoud van speelplekken en de ontwikkeling van nieuwe speelplaatsen. Mede door deze inzet wordt in afzonderlijke bestemmingsplannen steeds meer aandacht besteedt aan speelruimte en worden hier ook de benodigde middelen voor uitgetrokken. In 2009 werd er voor 1,5 miljoen aan nieuwe speelplekken gecreëerd en werd € 950.000,- beschikbaar gesteld om oude speelvoorzieningen te vervangen.

Wat gaat GroenLinks doen?

Gelijke kansen. Er wordt stevig geïnvesteerd in gelijke kansen voor alle kinderen. De brede buurtschool is daar een goed middel voor en is in alle wijken een aanwinst.

Krachtwijken. GroenLinks wil eerst brede basisscholen in de 'krachtwijken' versterken; die wijken waar taal-, onderwijs- en sociaal economische achterstanden samen komen. Die achterstanden werken door in de ontwikkeling en leerkansen van kinderen. Op deze brede basisscholen wordt de schooltijd verlengd om achterstanden aan te pakken. Ook vindt een combinatie plaats van kinderopvang en voor- (bijvoorbeeld peuterspeelzaal) en vroegschoolse (groep1 en 2) educatie, eventueel ook gecombineerd met jeugdzorg en maatschappelijk welzijnswerk. In Den Haag zijn er een tiental scholen die op basis van de laagste leerkansen extra geld krijgen. Gezien het aantal scholen met kinderen met lage leerkansen zouden dat er meer moeten zijn.

Brede buurtscholen in heel Den Haag. Er wordt als het aan GroenLinks ligt ook meer geld gestoken in brede buurtscholen in andere wijken, zodat uiteindelijk in heel Den Haag deze scholen op volle kracht inzetbaar zijn.

Voorlichting scholen in de wijk. GroenLinks wil stimuleren dat kinderen in de eigen wijk naar school gaan. Wij vinden dat scholen en gemeente een taak hebben om ouders actieve en goede voorlichting te geven over de kwaliteit van het onderwijs, type school, type onderwijs, over taalprogramma's en andere activiteiten zoals sport, muziek, drama.

Ouderinitiatieven. De bestaande ondersteuning van ouderinitiatieven moet worden uitgebreid. Uit onderzoek blijkt dat kinderen beter leren als de ouders betrokken zijn bij school. Opvang De gemeente zet zich ervoor in dat buitenschoolse opvang op elke school goed geregeld is, liefst op de locatie zelf. Daarmee worden scholen in de buurt aantrekkelijker.

Wachtlijsten. De gemeente gaat in gesprek met scholen over de omgang met wachtlijsten. De scholen worden gestimuleerd tot samenwerking met andere scholen in de wijk om wachtlijsten

weg te werken. Daarbij is het waarborgen van toegankelijkheid voor kinderen uit de directe omgeving van de school uitgangspunt.

Inschrijvingsbeleid. De gemeente gaat in gesprek met scholen over het inschrijvingsbeleid. De manier waarop Haagse scholen hun inschrijvingsbeleid voeren moet transparant zijn voor ouders. De gemeente neemt het initiatief om te komen tot een eenduidig inschrijvingsbeleid om wachtlijsten en dubbele inschrijvingen tegen te gaan.

Samenwerken met bedrijfsleven. GroenLinks wil verdere samenwerking tussen scholen, beroepsonderwijs en bedrijfsleven, zoals leerwerkloketten, te stimuleren.

Schooluitval. De gemeente moet een stevige ambitie hebben om schooluitval tegen te gaan. De voorstellen die GroenLinks doet voor de brede buurtschool zorgen op termijn voor een daling van voortijdige schoolverlaters. GroenLinks pleit voor vrijmaking van budget om het afgesproken percentage van -20% op te schroeven naar -30%. De gemeente kan daarbij gebruik maken van de mogelijkheden die de leerplicht en de Wet investeren in jongeren bieden.

Groene en (verkeers-) veilige scholen. Scholen moeten goed en veilig bereikbaar zijn per fiets. Dat geldt ook voor de speelomgeving. Door de week worden auto's geweerd uit straten waar scholen gevestigd zijn. Fiets en voetgangersroutes naar school worden gescheiden van het andere verkeer (zie ook Veilige en gezonde school in Den Haag Bereikbaar en Gezond). Het onderhouds- en investeringsprogramma voor onderwijsinstellingen – waar de gemeente verantwoordelijk voor is – geeft alle mogelijkheden te investeren in groene scholen. Het binnen- en buitenmilieu (zonnepanelen, groene daken) van scholen wordt ingrijpend verbeterd. De investeringen voor dit alles leveren groene banen op. Goed voor kinderen, goed voor het milieu, goed voor de economie.

Onderwijsondersteuning. Er zijn veel organisaties die scholen (basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs) ondersteunen en begeleiden op allerlei terreinen. Dat varieert van extra zorg (zorgadviesteams) tot het bestrijden van taalachterstanden en van het stimuleren van cultuur op scholen tot professionalisering van leerkrachten en docenten. GroenLinks wil dat scholen, ondersteunde organisaties en gemeente samen kijken bij welke zaken de ondersteuning het hardst nodig is en het best werkt. Ook organisaties buiten de 'normale kring' van onderwijsorganisaties kunnen daarbij worden betrokken. Denk aan samenwerking met migrantenorganisaties om mogelijkheden voor ondersteuning van allochtone kinderen te verbeteren.

Reboundprojecten. Relatief veel jongeren stranden bij de overgang van vmbo naar mbo. Vaak blijken jongeren niet te weten wat ze (later) willen of wat ze kunnen. Binnen het mbo zijn zogenaamde reboundprojecten opgezet om leerlingen de kans te geven hun opleiding af te ronden. Dat is mooi. GroenLinks wil ook jongeren die school al hebben verlaten, de mogelijkheid geven om in te stromen in vergelijkbare projecten. Zo nodig moet de gemeente (organisatorisch) steunen.

Onderwijsinfrastructuur. In de Haagsche onderwijsinfrastructuur ontbreekt nog een lerarenopleiding. Daarom pleit GroenLinks – zoals in de afgelopen periode ook is gedaan – voor

een eigen Haagsche lerarenopleiding. Een tussenoptie kan zijn dat, in samenwerking met bestaande pabo-opleidingen, de tweedegraads lerarenopleidingen in Amsterdam wordt gevraagd een Haagsche vestiging te openen.

Haagse universiteit. Voor GroenLinks is het een andere logische stap dat Den Haag een universiteit krijgt. In samenwerking met ondermeer de Haagse Hogeschool en the Institute of Social Studies kan een universiteit worden opgezet. Een universiteit die aansluit bij het profiel van Den Haag als internationale stad van vrede en veiligheid, met een internationaal diplomatiek en juridisch profiel (ambassades, internationaal strafhof, instituut Clingendael, Europol) en veel internationale en ontwikkelingsorganisaties. In 2014 moeten de eerste reguliere dagstudenten aan de Haagse universiteit kunnen beginnen.

Centrum voor Jeugd en Gezin in elk stadsdeel. GroenLinks pleit ervoor dat er een gelijke spreiding van centra komt over de stad. Dat betekent dat elk stadsdeel een 'Centrum Jeugd en Gezin' krijgt. In zo'n centrum werken het consultatiebureau, de jeugdzorg, de opvoedingsondersteuning en schoolarts samen.

Onderwijs, ouders en zorg. GroenLinks wil dat ook scholen en (jeugd)welzijnswerk betrokken worden bij de centra. Zo kan de samenhang tussen vormen van steun en zorg voor kinderen, ouders en scholen worden verbeterd. Professionals uit onderwijs, jeugdzorg en gezondheidszorg hebben makkelijk contact en toegang tot elkaar.

6. Inspireren en vernieuwen: Kunst en Cultuur

Wat vindt GroenLinks?

GroenLinks ziet cultuur als een essentieel onderdeel van een mooi en bruisend leven. Den Haag heeft op dat gebied veel te bieden. Wie de agenda van NL70 bekijkt, ziet dat er op een gewone vrijdag zo'n 30 speciale evenementen, voorstellingen en feesten zijn. En dat is maar een selectie. De laatste UITmarkt bruiste van de energie en liet de Haagse burgers zien dat er op het gebied van kunst en cultuur ontzettend veel mogelijkheden zijn. Op elke hoek van de straat, in iedere wijk, zijn er culturele activiteiten. GroenLinks wil deze diversiteit behouden én waar mogelijk verder uitbreiden en stimuleren.

Verbinden. Voor GroenLinks is cultuur niet alleen een vorm van zelfexpressie, persoonlijke ontwikkeling, inspiratie en vernieuwing. Cultuur is ook een middel dat mensen kan verbinden. Onderzoek uit 2007 laat zien dat de Haagse (jongeren) straatcultuur makkelijk toegankelijk is en gemengd. Aan de andere kant is het bezoek aan grote cultuurinstellingen en de creatieve broedplaatsen vooral weggelegd voor de witte hoogopgeleiden. GroenLinks wil die twee culturen met elkaar in contact brengen.

Voorbeeld: Jongerencultuur

De bestaande activiteiten op en door scholen hebben ervoor gezorgd dat circa 90% van de Haagse jongeren ieder jaar een culturele activiteit bezoekt. Culturele groepen zoeken en krijgen ook steeds meer toegang tot scholen. Zulke initiatieven wil GroenLinks stimuleren en ondersteunen. Daarnaast wil GroenLinks de jeugdcultuur verder stimuleren. De jeugdcultuur is belangrijk voor het zelfbeeld van jongeren, communicatie met elkaar en de samenleving.

Eigen creativiteit. Culturele organisaties ontwikkelen zich veelal eigenstandig en juist daar komt de creativiteit vandaan. Daar hoeft (en moet) de (lokale) overheid eigenlijk niet bij in te grijpen. GroenLinks vindt dat de overheid culturele organisaties en initiatieven zo goed mogelijk moet ondersteunen en zoveel mogelijke ruimte moet geven voor eigen initiatief en creativiteit vanuit de stad. Subsidieregelingen behoren helder te zijn. De gemeente hoort snel besluiten over subsidies en organisaties moeten snel kunnen zien of ze voor subsidie in aanmerking komen of niet. GroenLinks wil dat het subsidiestelsel zo in elkaar zit dat 'gevestigde' instellingen en nieuwe, innovatieve en startende organisaties een kans krijgen om deel te nemen aan het Haagse culturele leven.

Diversiteit. Den Haag heeft grote gevestigde instellingen, kleinere initiatieven en informele kunst en cultuuractiviteiten. Voor GroenLinks is diversiteit in het cultuuraanbod belangrijk en daarom vindt GroenLinks zijn ze alle drie even belangrijk. Ze vullen elkaar aan en zorgen voor een divers aanbod op het gebied van kunst en cultuur. De gemeente heeft een taak om dat diverse aanbod te blijven stimuleren. De gemeente kan ook de samenwerking tussen de verschillende initiatieven en activiteiten stimuleren. In Rotterdam en Amsterdam gebeurt dat in zogenaamde 'Cultuurraden'.

Culturele Hoofdstad. GroenLinks ziet graag dat Den Haag in 2018 'Culturele Hoofdstad van Europa' wordt. Het onderstreept de culturele en kunstzinnige diversiteit van de stad. Het biedt kansen voor interessante nieuwe activiteiten, projecten en initiatieven. Om Den Haag als culturele hoofdstad tot een succes te maken doet de gemeente er verstandig aan goed te luisteren naar wensen en ideeën van kunst- en cultuurinstellingen. Den Haag Culturele Hoofdstad moet een feestje worden voor de hele stad.

Mediabeleid. Een actieve en volwaardige deelname aan de huidige samenleving vereist vandaag de dag kennis en inzicht in communicatie en mediagebruik. Onderwijs en de Haagse bibliotheek moeten financieel in staat worden gesteld om lessen en activiteiten op het gebied van mediawijsheid te ontwikkelen en in hun aanbod op te nemen.

Lokale omroep. Een grote stad als Den Haag kan niet zonder een actieve en professionele lokale omroep. In de visie van GroenLinks dient de lokale omroep, naast haar wettelijke omroeptaken, ook een platform te bieden voor wijkgerichte media, gemaakt door wijkbewoners en betrokken maatschappelijke instellingen en organisaties. In de medianota 'Lokaal verbinden' is een goede aanzet gegeven en een start gemaakt met het ontwikkelen en aanbieden van een digitale infrastructuur in de stad. En het versterken van de lokale omroeporganisatie. Die ontwikkeling moet onverminderd worden voortgezet. GroenLinks kiest voor een sterke lokale omroep die samen met partners in de stad zorgt voor een toegankelijk mediaplatform met ruimte voor actieve deelname van betrokken burgers en organisaties.

Wat heeft GroenLinks gedaan?

Nieuwe initiatieven. In de aanloop naar het Kunstenplan 2009-2012 heeft de gemeenteraadsfractie intensief contact gehad met een groot aantal culturele instellingen. Bij de vaststelling van het Kunstenplan heeft GroenLinks onder andere gezorgd voor een steviger positie van de 'nieuwe initiatieven'. TAG kreeg daardoor een vaste plek in het Kunstenplan, en andere initiatieven als Villa Nuts, Galerie West en Centrum 1646 meer zekerheid in financiële ondersteuning.

Popsector. Voor de popsector was in het collegeprogramma al afgesproken dat er meer geld zou komen. Daar bovenop heeft GroenLinks voorgesteld om een apart – bescheiden – fonds in te stellen voor Haagse popmuzikanten die hun vleugels willen uitslaan. Het fonds is een groot succes: in het eerste jaar hebben zo'n 45 bands een aanvraag gedaan en daarmee de mogelijkheid gekregen om in het buitenland op aansprekende festivals op te treden.

Stadsdichter. GroenLinks heeft het initiatief genomen om een stadsdichter in het leven te roepen. Na twee jaar op een uitstekende, laagdrempelige manier te hebben gefunctioneerd wordt bekeken in welke vorm dit initiatief wordt voortgezet.

Cultuurankers. Onderdeel van het collegeprogramma was ook het openen van vier cultuurankers in de wijken Laak, Escamp, Schilderswijk en Regentes. Deze vier ankers gaan elk op hun eigen manier invulling geven aan het begrip 'wijkcultuur', waarbij vaak de samenwerking wordt gezocht en gevonden met andere culturele instellingen in Den Haag en actieve wijkbewoners.

Atelierbeleid. Ook het atelierbeleid is ook onder de loep genomen. Eén van de resultaten hiervan is dat er een aparte stichting komt die bemiddelt en voorziet in ruimte voor cultuurbeoefening en atelierruimte voor kunstenaars.

Stoelenmuseum. GroenLinks heeft voorgesteld om de voormalige Amerikaanse ambassade om te toveren in een stoelenmuseum. In de gemeenteraad heeft GroenLinks daar een initiatiefvoorstel voor ingediend. In design- en kunstkringen is enthousiast gereageerd op dit initiatief.

Wat gaat GroenLinks doen?

Doorzetten en uitbreiden. GroenLinks wil een divers cultureel klimaat blijven steunen. Dat kan door het huidige beleid stevig door te zetten, maar met meer aandacht voor kleine(re) initiatieven en amateurkunst.

Spuiplein. GroenLinks steunt de ontwikkeling van het Spuiplein tot internationaal cultureel centrum. Met de komst van het Koninklijk Conservatorium naar het (culturele) hart van de stad moet dit centrum een aantrekkelijk, laagdrempelig en bruisend gebied worden. GroenLinks vindt dat de gemeente er verstandig aan doet ook de huidige en toekomstige gebruikers van het Spuiplein te betrekken bij de plantontwikkeling: Hagenaars, jong en oud, skaters, lokale activisten, sociologen, religieuze organisaties actief in de wijk/stad, schrijvers, kunstenaars, journalisten.....

Culturele hoofdstad. Het nieuwe Kunstenplan is de opmaat naar Den Haag Culturele Hoofdstad 2018. Zonder de grote, gevestigde instellingen tekort te doen, ziet GroenLinks graag dat de groep kleine, middelgrote nieuwe initiatieven het voortouw krijgen in het ontwikkelen van het programma voor Den Haag Culturele Hoofdstad 2018.

Popsector. Gezien het succes van het fonds 'Pop over Zee' zijn structurele middelen voor dit fonds gerechtvaardigd. De popmuziek beschikt in Den Haag over een goede fysieke infrastructuur. Bij een levendige popcultuur hoort livemuziek. Zeker in de binnenstad betekent dit voor GroenLinks dat livemuziek de ruimte krijgt die het verdient. Het ontbreekt nu vaak aan voldoende middelen voor een écht aansprekende programmering. GroenLinks wil daarom onderzoeken of er een verschuiving kan plaatsvinden van promotie en marketing naar inhoud en programmering.

Cultuursubsidies. Voorafgaand aan het vaststellen van het Kunstenplan moet de wijze van subsidiëring fundamenteel tegen het licht worden gehouden. Grote, gevestigde instellingen zouden op een andere manier moeten worden benaderd dan kleinschalige initiatieven op het gebied van cultuureducatie. Om nieuwe initiatieven extra te ondersteunen wil GroenLinks dat de gemeente een duidelijk aanspreekpunt aanwijst voor nieuwe, alternatieve, jonge initiatieven.

Cultuurtafels. De gemeente zou zich op het gebied van cultuur veel meer als verbinder moeten opstellen. Dat kan door het organiseren van Cultuurtafels, waar – eventueel per sector – het culturele aanbod op elkaar wordt afgestemd en kennis en ervaring wordt uitgewisseld. Ook partijen die geen directe subsidierelatie met de gemeente hebben, zoals de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten moeten daarbij aan tafel worden gevraagd.

Raad voor Cultuur. Den Haag kent geen vaste 'Raad voor Cultuur'. De commissies die nu het advies voor het Kunstenplan opstellen, moeten zich in korte tijd een groot cultureel veld eigen maken. Een actievere rol van de gemeente pleit voor een orgaan met meer bestendigheid. Daar komt bij dat Den Haag Culturele Hoofdstad 2018 vraagt om een betere samenwerking en afstemming te binnen het Haagse culturele veld. GroenLinks stelt dan ook voor een Haagse Raad voor Cultuur in te stellen.

7. Groen werkt!: Werkgelegenheid, Economie, Inkomen en Armoedebestrijding

Wat vindt GroenLinks?

GroenLinks vindt dat de overheid de economische crisis te lijf moet gaan met investeringen in groene banen. Investerings in zonne-energie, windenergie, energiebesparing, openbaar vervoer, fietspaden en ga zo maar door. Dit verkiezingsprogramma barst van de ideeën en plannen voor groene banen, oftewel 'Groen Werkt!'.

Meer diversiteit in werk. In vergelijking met de rest van Nederland is veel werkgelegenheid in Den Haag direct of indirect afhankelijk van de (rijks-)overheid. GroenLinks vindt het belangrijk dat de gemeente blijft proberen ook andere bedrijven en organisaties naar Den Haag te halen. Onder andere door deze inspanningen was er tot begin 2009 een behoorlijke toename van de werkgelegenheid in de Haagse regio.

Economische crisis. De economische crisis werpt nu een grote schaduw op de arbeidsmarkt. Maar ook los daarvan staan nog te veel mensen aan de zijlijn. We hebben het dan vooral over de (langdurig) werklozen en de mensen voor wie gewoon werk niet mogelijk is, zoals Hagenaars met een indicatie voor de sociale werkvoorziening. GroenLinks vindt dat de gemeente deze zwakke groepen op de arbeidsmarkt niet mag vergeten. Ook, of misschien wel juist, nu de aandacht sterk gericht is op wat er nodig is om de gevolgen van de crisis te beperken.

Participatie en ondersteuning. Zeker in de huidige tijd lukt het veel mensen niet om op eigen kracht een nieuwe baan te vinden. Wie niet kan werken heeft inkomensondersteuning nodig en hulp bij het vinden van alternatieve manieren om deel te nemen aan de maatschappij. Op een andere plek in dit verkiezingsprogramma zijn de GroenLinks-voorstellen op dat terrein uitgewerkt. Wie wel kan werken maar de weg op de arbeidsmarkt niet goed kan vinden heeft ondersteuning in de vorm van arbeidsbemiddeling, re-integratie of scholing nodig.

'We hebben u nodig'. GroenLinks gaat ervan uit dat werkzoekenden zich prettig voelen als ze mee kunnen doen in het maatschappelijk verkeer. Wij pleiten voor een activerende, positieve houding richting werkzoekenden, ook van de gemeente. GroenLinks denkt dat het credo "we hebben u nodig" veel effectiever is dan "u moet!". Een uitkering korten leidt niet vanzelf tot meer activiteit. Dat gaat uit van een verkeerd mensbeeld. GroenLinks wil het creatieve in de mensen naar boven halen en pleit ervoor om mensen 'in hun kracht te zetten'. Dat wil zeggen: mensen de mogelijkheden aanreiken om zelfstandig hun leven in te vullen. Werk biedt de mogelijkheid om zelfstandig een inkomen te verwerven en – zo mogelijk nog belangrijker – om te leren en ervaring en sociale contacten op te doen.

Maatschappelijk actief. Werk hoeft niet altijd betaald werk te zijn. Ook andere maatschappelijke activiteiten zijn wat dit betreft waardevol. De oudere langdurig werkloze met alleen basisschool die in de buurt of bij de sportvereniging maatschappelijk actief is, hoeft voor GroenLinks niet elke week een sollicitatiebrief te sturen. Het uitgangspunt voor GroenLinks is de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van mensen. Soms zit die zelfstandigheid in maatschappelijk werk met een uitkering. Voor veel mensen ligt die zelfstandigheid in betaald werk.

Slimme combinaties. GroenLinks wil slimme combinaties maken tussen werk, uitkering en (groene) diensten. Meer samenhang in beleid en uitvoering is hard nodig. Waarom staan mensen met een uitkering aan de zijlijn terwijl er zoveel nuttigs te doen valt? De zorg en het onderwijs komen handen tekort en dit wordt de komende jaren alleen maar erger. Buurtonderhoud en veiligheid op straat kan sterk verbeteren. In de persoonlijke dienstverlening, kleine reparaties en onderhoud aan de woning en vervoer binnen de wijk is er veel onvervulde behoefte aan diensten. Waarom is er in Escamp geen boodschappenbezorgdienst voor mensen met een zwakke gezondheid en een kleine portemonnee? Waarom heeft een druk stadsdeel als Regentes/Valkenbos geen fietstaxinetwerk in de wijk? Met dit soort slimme combinaties slaan we drie vliegen in een klap: sociaal omdat mensen kunnen meedoen in de samenleving, economisch omdat het werkgelegenheid oplevert en het is beter voor het milieu.

Inkomensondersteuning. Soms levert de uitkering of betaald werk gewoon niet genoeg op om echt van de rond te komen. Ook daar is een taak voor de overheid weggelegd in de vorm van financiële ondersteuning. Tijdelijke inkomensondersteuning kan mensen weer uitzicht bieden op een zelfstandig bestaan. Eind 2007 waren er nog 56.439 huishoudens met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum. In deze huishoudens leeft ruim een kwart van de Haagse kinderen. Vooral eenoudergezinnen en allochtone Hagenaars zitten op de rand van het sociaal minimum: meer dan de helft van de eenoudergezinnen moet rondkomen van 110% van het sociaal minimum. Allochtone kinderen hebben een 3 tot 5 keer meer kans op armoede dan niet-allochtone kinderen. Van alle kinderen van Marokkaanse afkomst leeft zelfs ruim tweederde op het sociaal minimum. Dat zijn geen cijfers om tevreden achterover te leunen.

Wat heeft GroenLinks gedaan?

Armoedebestrijding. GroenLinks heeft zich vooral gericht op het stimuleren van ondernemerschap (onder andere via het beschikbaar stellen van microkredieten) en armoedebestrijding. De armoedenota van GroenLinks (2005) was een belangrijke bouwsteen voor het armoedebeleid van dit college. Het college heeft echt werk gemaakt van armoedebestrijding. Bestaande minimeerregelingen zijn beter op elkaar afgestemd. De gemeente heeft veel gedaan om mensen met een heel kleine beurs te laten zien welke steun de gemeente kan geven. De gemeente heeft promoteteams opgericht, die een kleine 600 huisbezoeken hebben afgelegd met 90% aanmeldingen voor regelingen. Ouderen, chronisch zieken en gezinnen kinderen krijgen extra aandacht van de gemeente.

Steun economisch beleid. Daarnaast steunt GroenLinks het economisch beleid dat het college de afgelopen jaren heeft ingezet. Een belangrijk doelstelling van dat beleid is ervoor te zorgen dat de werkgelegenheid in de Haagse regio niet alleen drijft op de kurk van de (rijks)overheid.

Samenwerking. Een ander speerpunt is een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De stichting 'Samenwerking Onderwijs en Bedrijven' vervult hier een nuttige rol.

Wat gaat GroenLinks doen?

Aansluiting onderwijs-bedrijfsleven. De stichting Samenwerking Onderwijs en Bedrijven (SOB) voert veel concrete activiteiten uit om onderwijs en bedrijven dichterbij elkaar te brengen. Zo wordt gewerkt aan een stagebank waar leerlingen beroepservaring kunnen opdoen en waardoor de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt soepeler wordt. Tegelijkertijd stellen we vast dat de samenwerking tussen het Haagse middelbaar en hoger onderwijs (ROC en de Haagse Hogeschool) met het bedrijfsleven nog voor verbetering vatbaar is.

Regionale CAO. GroenLinks wil onderzoek naar de mogelijkheden van een regionale cao. Het doel van zo'n regionale cao is om meer verplichtende afspraken te maken met onderwijs en bedrijfsleven (werkgevers en werknemers) in de Haagse regio.

MBO. GroenLinks ziet graag dat het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) op korte termijn kortdurende opleidingen aanbiedt die optimaal aansluiten bij de vraag vanuit de arbeidsmarkt. We denken daarbij aan opleidingen in milieuvriendelijke technische richtingen, de zorg en de verpleging. Het bedrijfsleven zit (nog steeds) te springen om vakkrachten met een basisniveau aan kwalificaties die vervolgens 'on the job' verder kunnen leren. Hetzelfde geldt voor de verzorgingsinstellingen.

Ondernemerschap. GroenLinks wil het ondernemerschap stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door mensen met een uitkering te stimuleren voor zichzelf te beginnen. Of door microkredieten te verstrekken tegen gunstige voorwaarden.

Nieuwe Nederlanders. GroenLinks wil ook het ondernemerschap onder nieuwe Nederlanders de ruimte geven. Er zitten veel ondernemers onder migrantengroepen. Alleen al de stap om naar Nederland te komen getuigt al van een bereidheid om het bekende te verlaten en risico's te nemen – bij uitstek ondernemerseigenschappen.

Inburgering. GroenLinks stelt voor dat de Kamer van Koophandel en andere ondernemersorganisaties een rol krijgen in de inburgeringstrajecten.

Drie vliegen in één klap. GroenLinks wil een milieuvriendelijk en arbeidsintensief binnenstedelijk vervoersnetwerk creëren. Daarmee slaan we drie vliegen in één klap: goed vervoer op maat, werkgelegenheid en minder belasting voor het milieu. De Tuktuks zijn er al, dus waarom de beweging niet afmaken en ook stimuleren dat er een netwerk van betaalbare fietstaxi's komt. Haagse Riksha's dus.

Servicebaan. GroenLinks wil dat de gemeente meer mensen met een lage(re) opleiding aan een 'servicebaan' helpt. Servicebanen zijn banen die tot doel hebben het leven van ouderen, gezinnen met kinderen en hulpbehoevenden een stukje aangenamer en makkelijker te maken.

Dienstencheques. Een goed middel dat kan worden ingezet bij de servicebanen is de 'dienstencheque'. Mensen met een kleine beurs (bijvoorbeeld mensen met een Ooievaarspas) ontvangen een dienstencheque. Daarmee kunnen zij diensten inkopen tegen een sterk gereduceerde prijs. Degenen die de diensten verricht kan de cheques verzilveren bij de gemeentelijke dienst Werk en Inkomen.

Van het zwarte naar het witte circuit. De dienstencheque heeft als neveneffect dat er veel werk uit het grijze en zwarte circuit verschuift naar het witte circuit. Als uitkeringsgerechtigden huishoudelijke en kluswerkzaamheden ‘wit’ gaan verricht komen ze in aanmerking voor sociale verzekeringen.

Stadssteward. De stadssteward kan toeristen en bijvoorbeeld ook ouderen en kinderen op weg kunnen helpen in de binnenstad. Welke tram moet ik hebben voor Madurodam? Waar kan ik die lekkere Haagse hopjes kopen? Welke bus brengt mij naar het Westeinde ziekenhuis?

Loonkostensubsidies. In de wijken ligt veel werk, bijvoorbeeld het opknappen van de buurt, het onderhoud van het groen en toezicht en veiligheid op straat. Vaak gaat het om werk wat in het verleden is wegbezuinigd. GroenLinks wil loonkostensubsidies inzetten om ervoor te zorgen dat werkzoekenden maatschappelijk nuttige activiteiten kunnen verrichten. Wel is het erg belangrijk dat mensen een doorgroeiperspectief behouden. Gesubsidieerde arbeid dus als een tussenstation en niet als een eindstation.

Investerings. GroenLinks wil economisch en sociaal beleid verbinden. De gemeente biedt bedrijven en instellingen gunstige investeringsvoorwaarden. In ruil daarvoor biedt de organisatie stageplaatsen, opleidingsplaatsen en arbeidsplaatsen voor kansarme groepen op de arbeidsmarkt.

Midden en Kleinbedrijf (mkb). Het mkb is een belangrijke groeimotor, ook op het gemeentelijke niveau. GroenLinks wil het kleine ondernemers gemakkelijker maken. Bijvoorbeeld door ze administratief werk uit handen te nemen, zoals de loonadministratie.

Gemeenschappelijke diensten. GroenLinks wil bevorderen dat in bedrijfslocaties kleinere ondernemingen gebruik kunnen maken van gemeenschappelijke diensten, zoals de (salaris)administratie, schoonmaak en bewaking. Een goed voorbeeld van zo’n locatie is Binck36.

Onbenutte ruimte. De binnenstad kent veel onbenutte ruimte, boven winkels bijvoorbeeld. GroenLinks wil dat de gemeente afspraken maakt met ondernemers in de binnenstad om deze ruimte beter te gebruiken. Bijvoorbeeld als atelierruimte voor kunstenaars of woonruimte voor studenten. Dit heeft ook een spin-off naar de economie in de binnenstad (avondwinkels, horeca) en dit verbetert het leefklimaat.

Samenwerking regio gemeenten. De regio Haaglanden en het Westland kunnen op veel terreinen van elkaar profiteren. Den Haag heeft veel voorzieningen waar de ‘buren’ gebruik van kunnen maken, terwijl in de omliggende gemeenten nog veel werk is voor lager geschoolde werkzoekenden. GroenLinks wil afspraken maken met de gemeente Westland, het Westlandse bedrijfsleven en andere gemeenten over werk voor lager geschoolde Haagse werkzoekenden.

Zuiderstrand. GroenLinks is tegen de huidige plannen voor een buitenhaven met cruisterminal gecombineerd met woningbouw op het Zuiderstrand. Investerings in economie en werkgelegenheid moeten voor GroenLinks duurzaam zijn en geen schade toebrengen aan natuur en milieu. De huidige plannen hebben onduidelijke economische opbrengsten terwijl de

rust en ruimte op het Zuiderstrand definitief verdwijnt. Daarnaast heeft woningbouw op deze plaats grote gevolgen voor de verkeersafwikkeling, het milieu en de natuur.

Nieuwe banen. Veel multinationals, ambassades en internationale instellingen zijn gevestigd in onze stad. Veel hoogopgeleide buitenlanders wonen en werken in onze stad. Deze groep hecht groot belang aan een hoogwaardig voorzieningenniveau op cultureel en educatief vlak. Dit biedt tal van kansen voor werkgelegenheid: op cultureel gebied maar ook in de schoonmaak, het vervoer en de beveiliging. GroenLinks vindt dat de gemeente de komende jaren werk moet maken om in deze sector nieuwe banen mogelijk te maken.

'Kinderen doen mee'. GroenLinks vindt het heel belangrijk dat kinderen uit arme gezinnen toch gewoon lid kunnen worden van een sportvereniging of kunnen meedoen met een leuke activiteit in het buurthuis. We willen daarom doorgaan met de 'Kinderen doen mee'-maatregelen. Ook een Jeugdcultuurfonds kan een goede impuls geven en meerdere doelen dienen: meedoen en onderwijs.

Terugkeer naar werk. Stimuleren dat mensen vanuit een uitkeringssituatie weer zelf terugkeren naar de arbeidsmarkt. Mensen weten vaak zelf heel goed waar hun kansen liggen. GroenLinks wil daarom het gebruik van het 'persoonlijke re-integratiebudget' nog meer aanspreken.

8. Stadsbestuur, Openbare orde en Veiligheid

Wat vindt GroenLinks?

Verhouding burger-bestuur. De relatie tussen het bestuur en de inwoners van Den Haag is de afgelopen jaren vaak onderwerp geweest van verhitte debatten. De teneur was vaak: het gaat niet goed. Tegelijk zijn grootscheepse- en omvangrijke in- en samenspraaktrajecten succesvol afgerond. De gemeente heeft met veel wijk-, buurt- en andere maatschappelijke organisaties goed contact. GroenLinks realiseert zich dat het moeilijk is iedereen tevreden te stellen: Vrijwel alle beslissingen kennen voor- en tegenstanders en als er belangrijke beslissingen genomen worden laten beide kanten meestal goed van zich horen.

Deconcentratie. GroenLinks ziet geen meerwaarde in stadsdeelraden, maar wel in het verder deconcentreren van gemeentelijke taken. Het kan daarbij uitsluitend om uitvoeringstaken gaan, omdat de politieke controle op stadsdeelniveau ontbreekt.

Gemeentelijke dienstverlening. De vele plannen op het gebied van gemeentelijke dienstverlening moeten in de komende periode worden uitgevoerd. GroenLinks ziet wel dat de inrichting van de gemeentelijke organisatie effect heeft op de kwaliteit van de dienstverlening. Als de organisatie het struikelblok is, moet dat worden aangepakt. De gemeentelijke organisatie moet worden ingericht op de wensen van de omgeving.

Internationale stad. De laatste jaren heeft Den Haag zich gepresenteerd als 'internationale stad van recht en vrede'. GroenLinks onderschrijft dat dit een sterke kant is van Den Haag en 'uitgebuit' moet worden. Voor GroenLinks is 'internationale solidariteit' geen leeg begrip. Ook op lokaal niveau is daar invulling aan te geven, bijvoorbeeld via stedenbanden.

Openbare orde. De directe invloed van de gemeente(raad) op het veiligheidsbeleid is beperkt. De burgemeester heeft als korpsbeheerder een belangrijke rol in het handhaven van de openbare orde en kan in die hoedanigheid worden aangesproken. De raad stelt op hoofdlijnen het veiligheidsbeleid vast.

Veiligheid. Veiligheid betekent voor veel partijen vooral meer politie, meer repressie en meer camera's. GroenLinks benadert dit thema realistischer. Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om in vrijheid deel te kunnen nemen aan de samenleving. Daarbij spelen twee verschillende dingen: je veilig voelen en veilig zijn. GroenLinks stelt vast dat Den Haag de afgelopen jaren veiliger is geworden, maar dat het veiligheidsgevoel daarmee niet direct is toegenomen. Dat is voor een belangrijk deel te wijten aan de wil van sommige partijen om vooral in te spelen op gevoelens van onveiligheid. GroenLinks doet niet mee aan die onverantwoordelijke politiek.

Fouilleren. GroenLinks is tegenstander van preventief fouilleren. De privacy wordt ernstig aangetast en de resultaten tot nu toe zijn erg mager afgezet tegen de inzet die de politie hierop telkens moet plegen. We streven ernaar preventief fouilleren in de stad niet meer te laten plaatsvinden.

Meer middelen. GroenLinks vindt dat professionals de ruimte moeten krijgen om hun werk goed te doen. Het politiekorps Haaglanden is die ruimte meer dan toevertrouwd. Vanzelfsprekend bepaalt de politiek de kaders: onder welke omstandigheden is welk middel precies geoorloofd? GroenLinks vindt dat ordehandhavers in een grote stad als Den Haag een goed gevulde gereedschapskist tot zijn beschikking moet hebben. Dat betekent dat de burgemeester, na consultatie van de gemeenteraad en onder strikte voorwaarden, de mogelijkheid moet hebben om cameratoezicht in te stellen, om een samenscholingsverbod af te kondigen of om een tijdelijk huisverbod op te leggen.

Gemeentelijke aanbestedingen. Aanbestedingen waarbij het accent te zwaar ligt op de prijs, leiden vaak tot dienstverlening van een bedenkelijke kwaliteit. GroenLinks vindt dat kwaliteit voorop moet staan. Ook vindt GroenLinks dat de gemeente ruimte moet behouden om tijdens een contract bij te kunnen sturen. Dit is een publiek belang. Dit geldt zeker voor dienstverlening op sociaal terrein waar mensen die aangewezen zijn op deze diensten meestal geen andere keuze hebben. GroenLinks wil daarom een 'aanbestedingstoets' invoeren waarin vooraf wordt getoetst in hoeverre deze elementen (kwaliteit van de dienstverlening, duurzaamheid van het product en arbeidsvoorwaarden van het betrokken personeel) voldoende in de aanbestedingsdocumenten zijn meegenomen.

Wat heeft GroenLinks gedaan?

Deconcentratie. Met de start van het huidige college is een stevige start gemaakt met het 'deconcentreren' van de gemeente. Heel simpel betekent dat: de gemeente komt dichterbij de inwoners te staan. Voor steeds meer zaken kunnen mensen op hun stadsdeelkantoor terecht, en dat is nu ook de plek om aan te kloppen voor gemeentelijke ondersteuning van wijk- en buurtinitiatieven. Dat vraagt ook wat van de politiek. Niet vergaderen over iedere wisselwasje. GroenLinks heeft zich de afgelopen periode sterk gemaakt voor minder vergaderen en meer direct contact tussen gemeente en inwoners.

Commissie voor de stadsdelen. Door een amendement van GroenLinks behoren de 8 (!) stadsdeelcommissies tot het verleden. Daarvoor in de plaats werd een nieuwe 'Commissie voor de Stadsdelen' ingesteld. Wat GroenLinks betreft, ontwikkelt deze commissie zich tot dé plek waar (stadsdeel)wethouders worden vergeleken op hun inspanningen om de dienstverlening te verbeteren en de burgerparticipatie in hun stadsdeel te bevorderen.

Openbare Orde. Op het gebied van veiligheid heeft GroenLinks zich bescheiden opgesteld. We zijn – en blijven – kritisch op de randvoorwaarden waaronder stevige middelen als cameratoezicht en samenscholingsverboden kunnen worden ingezet. Voor het overige zou GroenLinks graag zien dat de gemeenteraad zich minder op incidenten richt en ook op dit terrein meer de grote lijn bewaakt. We hebben daarom voorgesteld om het bespreken van het veiligheidsbeleid te beperken tot twee momenten per jaar, waar we samen met de betrokken professionals terug- en vooruitblikken op het gevoerde veiligheidsbeleid.

Wat gaat GroenLinks doen?

Taken naar de wijken. GroenLinks vindt het model van deconcentratie een succes, dat moet worden voortgezet. Dat betekent dat ook in de periode 2010-2014 meer (uitvoerende) taken naar de stadsdeelkantoren gaan met bijbehorende buurt-, wijk- en stadsdeelbudgetten.

Plannen uitvoeren. Op het gebied van gemeentelijke dienstverlening moet de enorme hoeveelheid plannen en voornemens die er zijn maar eens de tijd krijgen om hun beslag te krijgen. De inrichting van de gemeentelijke organisatie moet dan ook anders; minder verkokerd en meer flexibel. Plannen uitvoeren. Volgens GroenLinks kan door een andere manier van werken niet alleen geld worden bespaard, maar wordt de gemeente ook veel effectiever in haar contact met haar inwoners.

College van B. en W. De portefeuilleverdeling binnen het Haagse college van burgemeester en wethouders is op dit moment vooral historisch gegroeid. Wat GroenLinks betreft zou er naar vastgeroeste combinaties als 'Bouwen en Wonen' eens goed moeten worden gekeken. Waarom geen combinatie 'Wonen en Welzijn', of 'Bouwen en Groen'? Ook de splitsing tussen 'Cultuur' en 'Evenementen' is wat GroenLinks betreft niet altijd gelukkig. Alle reden om bij de vorming van een nieuw college op dit punt eens met een schone lei te beginnen. Overigens is GroenLinks voorstander van het aanhouden van een wethouder die onderwijs en jeugdzaken in zijn pakket heeft.

Werkwijze Gemeenteraad. Aan het hoofd van het stadsbestuur staat de gemeenteraad. Die moet dan ook het goede voorbeeld geven. Jammer genoeg gebeurt dat niet altijd: lange vergaderingen, veel herhalingen en zelden een aantrekkelijk debat. De nieuwe gemeenteraad zou daarom volgens GroenLinks eens goed moeten nadenken over de manier waarop ze haar werk regelt.

Commissie voor de Stadsdelen. In plaats van de acht stadsdeelcommissies is er één nieuwe 'Commissie voor de Stadsdelen' ingesteld. GroenLinks wil dat deze commissie zich ontwikkelt tot dé plek waar (stadsdeel)wethouders worden vergeleken op hun inspanningen om de dienstverlening te verbeteren en de burgerparticipatie in hun stadsdeel te bevorderen.

Internationale stad. Den Haag gaat naast de gouvernementele kant van 'Recht en Vrede' zich de komende tijd sterker profileren op de niet-gouvernementele kant. Hierbij valt te denken aan mensenrechten en vredesactivisme. De gemeente gaat weer inhoud geven aan internationale solidariteit door waardevolle initiatieven van burgers te ondersteunen. Hiertoe wordt een fonds in het leven geroepen.

Voorbeeld: Den Haag Internationale Stad

Den Haag maakt zich sterk voor een groot internationaal klimaatcentrum in Scheveningen of in het centrum. In dit centrum kunnen zowel Nederlanders als buitenlandse bezoekers zich verdiepen in de oorzaken en gevolgen van klimaatverandering en in de rechtendimensie die dit vraagstuk heeft. Ook is er plek om internationale vergaderingen te houden tussen Den Haag en andere wereldsteden over bijvoorbeeld klimaattechnologie.

Preventie. GroenLinks blijft de prioriteit leggen bij preventie. Dat begint bij het voorkomen van uitsluiting, wordt gevolgd door goede begeleiding en vraagt ook om goed toegerust welzijnswerk. In de bestrijding van (zware) criminaliteit legt GroenLinks prioriteit bij mensenhandel, wapenbezit en huiselijk geweld.

Wietteelt. GroenLinks wil de enorme inzet die wordt gepleegd op illegale wietteelt drastisch verminderen. Natuurlijk moeten brandgevaarlijke situaties worden vermeden en bestreden. De huidige aanpak is echter – ook door het verbod op het telen van wiet – dweilen met de kraan open. Kostbare politie-inzet die wat GroenLinks betreft beter op andere terreinen kan worden ingezet. Een meer structurele oplossing is noodzakelijk. Om de wietteelt uit de kelderboxen te halen, moet het op andere plekken – gecontroleerd – worden toegestaan.

Roesmiddelen. GroenLinks wil een nuchtere benadering van roesmiddelen. Dat betekent dat het roesbeleid moet worden gecoördineerd door de portefeuillehouder Volksgezondheid. Paddoshops, smartshops en coffeshops hebben in eerste instantie een functie in het volksgezondheidsbeleid. Een goed en vanzelfsprekende samenwerking tussen gemeente en deze ondernemers kan volgens GroenLinks bijdragen aan preventie en adequate voorlichting over het gebruik van deze middelen, waarmee het problematisch gebruik kan worden opgespoord en verminderd.

Instrumentarium burgemeester. GroenLinks is er voor dat de burgemeester een uitvoerig instrumentarium aan handhavingsmiddelen tot zijn beschikking heeft. Of dat nu gaat om het opsporen en aanpakken van huiselijk geweld of om het prettig houden van de openbare ruimte. Voor GroenLinks zijn aan dat instrumentarium wel voorwaarden verbonden: het moet proportioneel zijn, de privacy moet zijn gewaarborgd en alle maatregelen moeten van tijdelijke aard zijn en worden ingebed en opgevolgd door ‘flankerende’ maatregelen. Bij dat laatste punt is een stevige rol van welzijnswerk natuurlijk onontbeerlijk.

9. Financiële paragraaf bij verkiezingsprogramma 2010-2014 GroenLinks Den Haag

Incidentele inkomsten en uitgaven

Incidentele inkomsten kunnen één keer worden uitgegeven. De dekking wordt gevonden in het clusteren en opschonen van zogenaamde bestemmingsreserves. In totaal heeft de gemeente Den Haag rond de 1 miljard in dit soort reserves zitten. De bedoeling ten tijde van het instellen van deze reserves was dat het geld binnen afzienbare tijd uitgegeven zou worden. In de praktijk blijkt dat er gemiddeld genomen meer geld in reserves wordt gestopt dan er uit wordt gehaald. Alle reden om geld dat niet wordt gebruikt in te zetten voor doelen die we als GroenLinks in de periode 2010-2014 willen verwezenlijken.

De bedragen hebben betrekking op de gehele periode 2010-2014.

Incidentele inkomsten	
Herziening bestemmingsreserves (clusteren en opschonen; geschatte opbrengst 15% totaal beleidsmatige bestemmingsreserves per 31/12/09)	145,5
<i>Totaal</i>	<i>145,5</i>
Incidentele uitgaven	
<i>Groen en duurzaam</i>	
Klimaatcentrum	5,00
Versnelling duurzaam inkopen	4,00
Proef Diftar	10,00
Stimuleren elektrische oplaadpunten	1,50
Zon- en windenergie gemeentelijke panden	20,00
Impuls fietspaden	20,00
<i>Sociaal</i>	
Impuls werk en inkomen (waaronder dienstencheque's en servicebanen)	30,00
Impuls onderwijsachterstandsbeleid	10,00
Verbeteren onderwijsinfrastructuur	6,00
Bestrijding schooluitval	4,00
Logeervoorzieningen mantelzorgers	5,00
<i>Open en tolerant</i>	
Topsportal	10,00
Extra bijdrage Cultuurforum Spuiplein	20,00
<i>Totaal</i>	<i>145,5</i>

Structurele inkomsten en uitgaven

Structurele inkomsten en uitgaven gelden in principe tot in de eeuwigheid. Dat betekent dat de bedragen die hieronder worden genoemd jaarlijks worden opgebracht of uitgegeven.

GroenLinks kiest voor 'vergroening' van de OZB en de parkeerbelasting om verbetering van het groen en de kwaliteit van de leefomgeving te financieren. Daarnaast worden andere wensen gefinancierd uit diverse efficiencymaatregelen.

Structurele inkomsten	
Vergroening OZB	5,82
Vergroening parkeerbelasting (betaald parkeren in de hele stad minus kosten handhaving)	8,00
Ombuiging Citymarketing	0,86
Efficiencykorting gemeentelijk personeel (1% personeelslasten)	4,37
Efficiencykorting Facilitaire producten (5%)	1,85
Efficiencykorting Haagnet (1%)	0,32
<i>Totaal</i>	<i>21,22</i>
Structurele uitgaven	
<i>Groen en duurzaam</i>	
Den Haag Klimaatneutraal 2035	2,00
Milieuprojectenpot	0,70
Groenfonds/'Groen in de buurt'	4,00
Haagse Bomen	1,00
Autovrije dag	0,40
Ecologisch groenonderhoud	1,00
Stimuleren OV- en fietsgebruik	3,00
Haags Milieuloket	0,60
<i>Sociaal</i>	
'Kinderen doen mee' (bestrijding gevolgen armoede voor kinderen)	2,00
Schuldhulpverlening jongeren	0,80
<i>Open en tolerant</i>	
Intensivering cultuur	2,00
Jeugdcultuurfonds	0,50
Structureel atelierbeleid	1,00
Fonds Internationale Solidariteit	0,22
Extra wijk- en buurtbudgetten	2,00
<i>Totaal</i>	<i>21,22</i>